

VEZETŐK LAPJA

MAGYAR CSERKÉSZVEZETŐK ÉS SZÜLŐK FÉLÉVI ÉRTESÍTŐJE

67. évf.

127. szám

2020 ősz

A Calgary-i (Alberta, Kanada) 73. sz. Patrona Hungariae leánycserkészcsapat és a 74. sz. Kapisztrán Szent János cserkészcsapat egy része, az 50. évfordulójuk megünneplésén, 2018-ban. A hátsó sor közepén meghívott vendégként a Szövetség elnöke, Lendvai-Lintner Imre látható.

KÖZÉRDEKŰ HÍREK

1. **Jubileumi tábor - 2020.** Minden igyekezetünk és szándékunk ellenére, – az egészségügyi vészhelyzet miatt – kénytelenek voltunk a Jubileumi tábort elhalasztani. A KMCSSZ vezetősége elhatározta, hogy 2021-ben, ha a járvány körüli szabályok megengedik, akkor központi vezetőképző táborokat tartunk a Sík Sándor Cserkészparkban, és a Jubileumi Nagytábort elhalasztjuk 2022-re. A vezetőképző-táborok létszámai és programjai lehetővé teszik, hogy ha a járvány folytatódik is, de enyhébb hatással, a megfelelő óvintézkedések mellett meg lehessen azokat tartani.

A szervezési munkák folytatódnak, az altáborok tovább csiszolják a programjukat, és még élvezetesebb játékokkal, kihívásokkal várják majd a cserkészeket. Az átszervezési feladatok előrehaladtával és a helyzetről folyamatosan tájékoztatni fogjuk a csapatokat és cserkészegységeket, a Kárpát-medenceieket beleértve. Számítunk mindenki segítségére, támogatására, hogy tápláljuk a lelkesedés tüzeit a cserkészek szívében, és hogy a várakozással töltött idő ne az elkeseredésről, hanem a felkészülésről, és a közösen szőtt tervekről, álmokról szóljon!

Pigniczky Eszti cscst., táborparancsnok. □

2. Ehhez kapcsolódva, az egyes **cserkészegységek programjai a 2021. évben** előreláthatólag is főleg virtuális módon kerülnek megrendezésre. Az ettől eltérő rendelkezéseket a Központ és az egyes cserkészszervek idejében meghírdetik. □

3. Megjelent a **Magyar Cserkészszövetségek Fóruma** (MCSSZF) által kiadott **2019-es évkönyv**, ami az összes magyar cserkészszövetség azévi munkáját bemutatja. Letölthető az alábbi kapcsolódási pontról: <https://bit.ly/37Eiu2U>. A KMCSSZ 1993 óta tagja a MCSSZF-nek. Az évkönyv betekintést nyújt a magyar cserkészszövetségek múlt évi munkájába. □

4. A **Magyar Cserkészszövetségek Fórumának** jelenlegi vezetősége (2020-2022): **Elnök:** Lendvai-Lintner Imre, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség elnöke. • **Alelnök:** Gál Erik, a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség elnöke. • **Igazgató:** Be-

dekovics Péter, a Magyar Cserkészszövetség elnöke. Az elnököt, az alelnököt és az igazgatót a Fórum háromévenkénti tisztújító közgyűlésén titkos szavazással választja meg. □

5. **Bartók Béla halálának** 75. évfordulója alkalmából, a Magyarország Barátai Alapítvány támogatásával készült hangverseny felvételét ajánljuk minden cserkészvezető figyelmébe, cserkészeink számára pedig a nemzeti kultúránk iránti érdeklődés fejlesztésére. A Szent Efrém kórus Bartók Béla *Férfikarok* c. művét adja elő. A kórus műsorszámai mellett Szokolai Dongó Balázs Bartók népdalfeldolgozásokat ad elő. Megtekinthető ezen a honlapon, illetve YouTube felvételen: <https://youtu.be/QCKsdGgkPls> □

6. A **Vezetők Lapja Támogató Köre**. Felhívásunkra további adakozók is jelentkeztek adománnyal. Jelenlegi helyzetünkben kulcsfontosságú a Vezetők Lapja fenntartására az adományozás. A befolyt összegeket a lap szerkesztésére, nyomtatási kiadásaira, és részben a postázására fordítjuk. A 2019-2020-as évre a következő cserkészvezetők, felnőttcserkészek, és civil támogatók jelentkeztek adománnyal, egykori, ill. jelenlegi csapatuk megjelölésével: Barnesné Dömötör Éva cscst. (13., 46., 4.) • Erdélyi András (Merrick, New York, USA) • dr. Kerekes Judit cscst., Közp. • dr. Králik György st. (7.) • v. Kun-Szabó István cscst. és Beatrix st. (5., ill. 41.) • Mészáros Elemérné Vareska Andrea cscst. (33.) • Pénzes József st., (egykori 10. sz. Jedlik Ányos cscs.), felesége Hilda emlékének adózva • Pozsgay Tamás cscst., (egykori 18. sz. Esze Tamás cscs.) • Sándor Erzsébet st. (46.) • Sátorhelyi Viktor (20.) • özv. v. Serényi Istvánné, (Bécs) • dr. Tarköy Péter tj. (7.) • özv. Táborosiné Szabó Piroska stj. (33.) • Üsztöke István fncs. (New York, NY, USA, egykori MCSSZ 90.) • id. Zalán Béla fncs. (5.). Köszönjük a hívó szó megértését és a nagylelkű támogatást.

A lap nyomtatott példányainak kiadásához elengedhetetlenül fontos az adományozás.

7. **Szövetségi tagdíjak.** Mivel a koronavírus-járvány miatt a szövetségi programok is elmaradtak, illetve sokakat virtuálisan lehetett csak megtartani, ez rendkívül magas anyagi veszteségekkel is járt. Ezért a Központ külön kéri a csapatokat és a csapatokhoz nem igazolt, illetve szórványban élő cserkésztszökeket és felnőttcserkészeket, hogy tagdíjukat ne felejtsek el befizetni. □

FONTOS TUDNIVALÓK A KORONAVÍRUSRÓL

A covid-19 nem kamu!
Covid-19 ist keine Fälschung!
Covid-19 n'est pas un canular!

Covid-19 is not a hoax!

Covid-19 no es un engaño!
Covid-19 não é uma farsa!
Covid-19 is geen hoax!

A koronavírus-járvány elterjedése valóság. Még sokan vannak, akik kamunak, humbugnak tartják, ezzel mások egészségét veszélyeztetve, mivel nem tartják be a védekezési szabályokat.

Aki a koronavírusot elkapta, életveszélyes helyzetbe kerülhet. A halálesetek számának aránya világszerte a megfertőzöttekhez képest jelenleg közel 2.16% körül mozog, ám ez országonként, sőt azokon belül, területenként is változik. A felépültek aránya 72.5%, és emelkedik. Egyes országok elhalálozási aránya a következő: Argentína 2.43%, Ausztrália 3.16, Ausztria 1.86%, Belgium 2.98%, Egyesült Királyság 2.78%, Hollandia 1.43%, Kanada 2.57%, Magyarország 3.40%, Németország 2.59%, Románia 2.51%, Svájc 1.80%, Szlovákia 1.84%, Észak-Amerikai Egyesült Államok 1.69%, mindezen adatok a megvizsgáltak arányát az összlakossághoz képest figyelmen kívül hagyva. Ezek az adatok 2021 januári eredetűek, amennyiben megbízhatók. (Lásd „Coronavirus Update (Live)”-ot a www.worldometers.info honlapon). Hozzáfűzendő, hogy a számok állandóan változnak.

A koronavírus elhárítására lakhelyünkön a helyi hatóságok részéről általában vannak javaslatok, sőt utasítások, rendszabályok is. A vezetők és szülők részére a Szövetség kiadott egy gondosan kidolgozott és átfogó képet nyújtó „Csapatparancsnoki COVID-19 útmutatót”, amit a vezetői kar is megkapott. Ez a KMCSSZ honlapján (www.kmcssz.org) a Vezetőknek/Covid irányelvek leágazásánál is letölthető. Az útmutató főleg a cserkészfoglalkozásokra vonatkozik. Ajánljuk ennek a tanulmányozását a Vezetők Lapja minden olvasójának.

Szintén ajánljuk az igen részletes „Magatartási szabályok különböző élethelyzetekben járvány idején” című kiadványt is, ami a koronavirus.gov.hu honlapon található.

Az alábbiakban rövid összefoglalót adunk a koronavírus terjedéséről és korlátozásáról, kiemelten a maszk viselésének fontosságáról és módjáról, mindezek kiegészítve a fent említett kiadványban

tartalmazottakat, helyenként részletesebben.

Ebben a cikksorozatban hét külön forrásból válogatva adunk hasznos tanácsokat a vírus fertőzésének maximális elkerülésére. Sőt, azoknak is, akik fertőzöttek lettek.

Amint ismeretes, a három legegyszerűbb és könnyen követhető elővigyázatossági javaslatok a koronavírus terjedésének minimális csökkentésére az 1) a maszk viselése, 2) az egymásközi 2 méteres távolság betartása, és 3) a szappannal 20 másodpercig tartó alapos kézmosás.

Mindezeket azért közöljük, mivel sokan nem látták a KMCSSZ irányelveit a koronavírus elleni védekezésről illetően. Pontosabban, a nem aktív cserkészvezetők, felnőttcserkészek, szórványban élők, és a cserkészszülők figyelmét is szeretnénk itt felhívni, mivel a koronavírus az egész világot behálózza, tehát az emberiséget teljességében érinti. Köztük olyan személyek is lehetnek, akiknek nincs hozzáférhetőségük az internethez. Ugyanakkor megerősíteni kívánjuk a védekezés fontosságáról szóló javaslatokat.

Egyik barátunk azt mondta, hogy nem kell erről cikket írni, mivel minden tudnivaló a világhálón megtalálható. Ez igaz, ám a kérdés az, hogy a vírus terjedéséről szóló tudnivalókat mindenki a világhálón valóban megnézi-e, vagy az újságokban az idevonatkozó cikkeket elolvassa-e? Ezen felül a tévé is ad felvilágosítást, de általában nem eleget.

Érdemes megemlíteni, hogy a Johns Hopkins Coronavirus Resource Center (Johns Hopkins Forrásközpont), a COVID-19 adatok és szakértői útmutatások folyamatosan frissülő forrása. Itt összegezik és elemelik a COVID-19-ről rendelkezésre álló legjobb adatokat – ideértve az eseteket, valamint a vizsgálatokat, az érintkezés felkutatását és az oltási erőfeszítéseket –, hogy segítsék a lakosságot, a döntéshozókat és az egészségügyi szakembereket világszerte reagálni a járványra. Ez a pandémiás statisztikák tényleges tárháza (source.jhu.edu). -fv- □

I.

A CDC (Centers for Disease Control and Prevention, azaz a Járvány megelőzési és Járványvédelmi Központ)¹ legfrissebb információja szerint a koronavírus esetek többségét tünetek nélküli emberek terjesztik.

Ez az egyik fő oka annak, hogy a maszk használata olyan fontos, mondta a CDC.

A CDC kutatások egy Kansas államban tartott felmérés alapján azt mutatják, hogy a maszkok előírászerű viselése lassította a Covid-19 terjedését.

„A CDC és mások szerint az összes fertőzés több mint 50%-a olyan emberektől terjed, akiknek nincsenek tünetei” – tette hozzá a 2020. november 20-án közzétett útmutató.

„Ez azt jelenti, hogy az új fertőzések legalább fele olyan emberektől származik, akik valószínűleg nem tudják, hogy ők maguk fertőzöttek.”

A CDC adatai szerint a vírust másoknak továbbító emberek 24%-ánál soha nem jelentkeznek tünetek, és további 35%-nál csak a tesztelés után napokkal később mutatkoznak tünetek. Ugyanakkor 41%-uk megfertőzött másokat, miközben tüneteket tapasztalt.

A fertőzés csúcsa a fertőzés után öt nappal következik be –

közölte a hivatal a honlapon. „Ezekből a feltételezésekből azt következtetjük, hogy a fertőzések 59%-a akkor terjedhet amikor még nincsenek tünetek, de ez 51-70% között mozoghat ha a tünetmentes fertőzések frakciója 24%-30% és a csúcs fertőzés 4-6 nap között mozog.”

„A fertőzés elsősorban a fertőzött emberek által kilélegzett légzőcseppek által terjed, amikor lélegeznek, beszélgetnek, köhögnek, tüszentenek vagy énekelnek” – tette hozzá a hivatal. Azt is kijelentették, hogy az emberek több cseppet lehelnek ki, amikor hangosabban beszélnek vagy énekelnek, vagy ha többet mozognak, fizikailag jobban megerőltetik magukat.

A CDC szerint a vizsgálatok kimutatták, hogy a fertőzött emberek 40-45%-a soha nem mutat tüneteket.

„Azoknál az embereknél, akiknél a betegség során kialakulnak a tünetek, az átvitel kockázata a tünetek megjelenése előtti napok-

ban (preszimptomatikus fertőzés) és azt követően néhány napig tetőzik.” „Ennek megfelelően az átvitt fertőzések száma akkor legmagasabb, amikor a vírusszint tetőzik” – jegyezte meg a hivatal. Tehát az emberek akkor is terjesztik a vírust, ha fogalmuk sincs róla, hogy ők maguk megfertőződtek.

A maszkok viselése megakadályozhatja a terjesztést.

Az anyagból készült maszkok megakadályozhatják az embereket abban, hogy kilégezzék a vírust hordozó nyálkát vagy annak kisebb részecskéit. Ezek a részecskék közvetlenül másokra repülhetnek, a felszedhető felületekre hullhatnak, ahonnan felszedhetők vagy elidőzhetnek a levegőben – különösen zárt helyiségekben.

A CDC újabban azt is elmondta, hogy a maszkok megakadályozhatják, hogy az emberek belelegezzék a vírust hordozó kis és nagy cseppeket. □

Rendkívül jelentős tényező, hogy a koronavírus esetek többségét a tünetmentes egyének terjesztik!

¹ Megjelent a CNN health honlapon (CNN.com). Készítette Maggie Fox. Frissítve 2020. november 20-án.

II.

Szinte minden COVID fertőzés az alábbi öt helyen történik¹

Dr. Sanjay Gupta² orvos-egészségügyi tudósító véleménye szerint nem kell mindent leállítani, mert a COVID fertőzések többsége csak túlnyomórészt öt helyen történik.

Gupta a CNN 2020. december 3-i *Új Nap*³ című tévé program vendégeként így nyilatkozott: „Valójában elsődlegesen öt megnevezhető helyen történik a vírusfertőzések 80 százaléka társadalmunkban”. Szerinte a teljes otthonmaradásra valószínűleg nincs szükség, ha az öt helyet elkerüljük. „A társadalom nagy része továbbra is nyitott maradhat és továbbra is működhet, ha az emberek maszkot viselnek, stb. És nem kell teljesen mindent lezárni”, – magyarázta.

Gupta úgy érzi, hogy a COVID-esetek csökkennének, ha „valóban betartanánk a maszkviseléssel kapcsolatos szabályokat és azokat kezdenénk alkalmazni. Ezt az alábbi öt helyszínt kerüljük:

1. Éttermek

Mivel az őszi végén és télen nagymértékben csökken a hőmérséklet, több vendég étkezik bent az

éttermekben, ami kockázatosabbá teheti ezt a helyet, mint korábban.

A Járványmegelőzési és Járványvédelmi Központok (CDC) 2020. szeptember 11-én közzétett tanulmányából kiderült, hogy „a pozitív SARS-CoV-2 teszt eredményekkel rendelkező felnőttek körülbelül kétszer nagyobb valószínűséggel jelentettek éttermi étkezést, mint azok, akiknek negatív a SARS-CoV-2 teszt eredményei.”

2. Kocsmák, Bárok

A bárok, kocsmák számos okból kockázatosak, beleértve azt is, hogy az alkoholfogyasztás csökkentheti a gátlásokat, ami miatt az emberek kevésbé veszik figyelembe az olyan óvintézkedéseket, mint a maszk viselése és a távolságtartás. „Valószínűleg ez a legrosszabb, amit tehetünk a COVID-járvány idején”, mondja Durland Fish PhD a Healthline⁴-nak. „Hogyan lehet találkozni valakivel két méter távolságban, és hogyan lehet inni maszkot viselve? A bárok egyben zajosak, különösen ha zene van, és mindenkinek közről kell kiabálnia, hogy kommunikáljon, így kifújva a vírusrészecskéket.”

Feltételezhetően cserkészvezetők

nem igen járnak bárokba, így ez a téma remélhetőleg tárgytalan.

3. Kávézók

A kávézó kockázatos hely az ott töltött hosszú idő miatt. A CDC tanulmánya a kávézókat a bárokkal egy csoportba sorolta, és megállapította, hogy a COVID-pozitív eredményt mutató emberek 8,5 százaléka látogatta meg ezeket a helyeket.

4. Szállodák

A CDC szerint nagyon kockázatos a szállodai tartózkodás, ami a második helyen áll a diákszálló vagy a kollégiumi stílusú lakások után.

5. Templomok, Imaházak

A templomok, imaházak, amelyek lehetővé teszik az emberek nagy csoportjainak gyülekezését, sajnos szintén jelentős veszélyt jelentenek, különösen ahol a hívők énekelnek, ezáltal több vírusrészecskét kibocsátva a levegőbe. A CDC tanulmány kimutatta, hogy azok közül, akiknek a teszt eredménye COVID pozitív lett, 7,8 százaléka járt templomban vagy imaházban. Ezért a CDC azt javasolja, hogy ezeknek az embereknek kellene először beadni a COVID vakcinát.

„Valójában öt megnevezhető elsődleges hely az, ahol társadalmunkban a vírusfertőzés 80 százaléka történik.” *Dr. Sanjay Gupta amerikai idegsebész*

A CDC egy másik felmérése szerint⁵, a következő négy hely ahol valószínűleg a COVID-19 szintén elkapható a jelenlegi hullám alatt:

1. Házibulik vagy összejövetel
2. Vacsora partik
3. Iskolán kívüli társas összejövetel
4. Családon kívüli autóban való utazása (angolul car pooling). □

¹ A cikk írója Allie Hogan, a Georgia állam atlantai Grady Emlékkórház idegsebészeti szolgálatának munkatársaként, az Emory Egyetem Orvostudományi Karának idegsebészeti docenseként és a CNN fő orvosi levelezőjeként dolgozik. A cikk megjelent a <https://bestlifeonline.com> honlapon, 2020. december 3-án.

² Sanjay Gupta amerikai idegsebész, orvos-riporter, és író. Az USA-beli Georgia állam atlantai Grady Emlékkórház idegsebészeti szolgálatának munkatársa, az Emory Egyetem Orvostudományi Karának idegsebészeti docense és a CNN orvosi főtudósítója.

³ Az amerikai televízió CNN adójának „New Day With Chris Cuomo and Alisyn Camerota („Új Nap Chris Cuomóval és Alisyn Camerotával”) reggeli három órás műsora ismerteti a nap híreit. Interjúkat készít újságírókkal, politikusokkal és a világ vezetőivel, valamint a CNN tudósítóinak és közreműködőinek elemzéseit taglalja.

⁴ A Healthline Media, Inc. amerikai webhely és egészségügyi információk szolgáltatója. Székhelye a kaliforniai San Francisco.

⁵ Zachary Mack írása. Megjelent a <https://bestlifeonline.com> honlapon, 2020. november 13-án.

Ha nem gondoltál sokat a kézmosásra a világméretű járvány előtt, akkor mostanra tedd szokásoddá!

A kezek tisztán tartása biztos módszere annak, hogy védelmet nyújtson sok minden ellen, például az influenza valamint az ételmérgezés ellen is.

III.

Hat alkalommal szükséges az arcmaszk viselése, hárommal nem ¹

Az orvostudomány azt mérlegeli, mikor kell valóban maszkkal letakarni orrunkat és szánkát, és mikor hagyható el biztonságosan.

Miért viseljünk maszkot?²

Erre a kérdésre az I. fejezetben kitértünk. A kérdés további tanulmányozására a *Reader's Digest*³ két fertőző betegséggel járó orvossal konzultált, hogy pontosan meghatározzák a leplezéshez szükséges legfontosabb időket – és mikor lehet biztonságosan nélkülözni.

1. Viseljünk maszkot ha élelmiszerboltokban vásárolunk

„Az embereknek nyilvános arcvédőt kell viselniük, hogy megakadályozzák a vírus áttérjedését a közösség embereire, nem feltétlenül azért, hogy megvédjék magukat a vírus fertőzésétől”, magyarázza Jill Weatherhead⁴ szakorvos. „A tünetmentes személyek öntudatlanul is áttérjeszthetik a vírust a közösség más tagjai felé, ha nem viselnek arcvédőt.”

2. Viseljünk maszkot ha az edzőteremben vagy a szabadban lakott területeken gyakorlatozunk

Bár jó hír, hogy a koronavírus nem tűnik a verejték útján terjedni, a tornateremben edzés közben mégis maszkot kell viselni, noha tudjuk, hogy ott meleg van és kényelmetlen lesz. Miért? Mert amikor felgyorsul a pulzusunk, és elkezdünk erősen és erőteljesebben lélegezni, a légzéscseppek (amelyek koronavírust és más betegségeket terjesztenek) a légzésünkben tovább szállingóznak, mondja Sandra Kesh⁵ szakorvos. „Ha egy fertőzött ember zárt területen köhög, például tornateremben, ahol állandóan ugyanaz a levegő kering, ezek a részecskék az egész helyiségben elterjedhetnek”.

3. Viseljünk maszkot szalonban vagy a gyógyfürdőben

Ha az állam vagy maga a szalon sem írja elő, akkor is viseljünk maszkot amikor nem tudjuk tarta-

ni a két vagy több méteres távolságot, mondja Dr. Weatherhead.

4. Viseljünk maszkot éttermekben⁶

Fontos viselnünk maszkot az étteremben, étkezés előtt és után, még akkor is, ha az asztalok hat láb távolságra vannak egymástól. „Az asztalnál még mindig közeli kapcsolat (ang. *interaction*) van a barátok és a család között, valamint az étterem személyzetével”, mondja Dr. Weatherhead.

Dr. Kesh hozzáteszi, hogy a beszélgetés önmagában elegendő lehet a vírusnak megfelelő körülmények között történő terjesztéséhez. „A tanulmányok kimutatták, hogy a légzőcseppek akár a rendszeres beszélgetésből is származhatnak”.

5. Viseljünk maszkot amikor istentiszteleten veszünk részt

Az egyik széleskörűen közzétett esetben⁷ egy 122 tagú, az USA-i Washington állambeli Skagit megyében gyakorló kórus tagjainak elsőprő 87 százaléka rosszul lett, miután két és fél órán át gyakorolt. Ennek oka lehet az érintkezés közelsége, az érintkezés gyakorisága, vagy akár a légzőszemcsék ereje, ahogyan azok az éneklés útján terjedtek.

Ha istentiszteleten személyesen veszünk részt, tartsuk a megfelelő távolságot, és viseljünk arcvédőt, még akkor is, ha csak az énekek szavait mondjuk ki. Az újabb kutatások szerint a vírus emberről emberre közvetlenül – és valószínűleg a szellőzőrendszeren keresztül is terjedhet.

6. Viseljünk maszkot ha a barátainkkal és ha a nagycsaládunkkal együtt vagyunk

Nem számít, hogy mi okból fogva tartózkodunk mások közelében, beleértve olyanokat is, akik nem laknak velünk, „javaslom az arcburkolatok viselését”, mondja Dr. Kesh. „Még azokon a területeken is, ahol a fertőzési görbe lejtős volt, fontos tartani ezeket a szokásokat a kockázat csökkentése érdekében.”

„Az emberek egyharmadánál vagy felénél soha nem jelentkeznek a koronavírus tünetei, viszont kivétel nélkül, mindenki ki van téve a COVID-19 általi fertőzésnek.”

7. Ne viseljünk maszkot ha kint, vagy lakatlan területeken gyakorlatozunk

8. Nem kell maszkot viseljünk ha otthon egyedül, vagy ha csak a közvetlen családdal vagyunk együtt

Nincs szükség maszkot viselnünk, ha otthon vagy autókban közvetlen családdal tartózkodunk, hacsak valaki a vírussal nincs megfertőzve. Ez esetben a betegnek a lehető legnagyobb mértékben elszigeteltnek kell maradnia, és arcvédőt kell viselnie amikor mások körül van, állítja a CDC egy beteg háztartási tag gondozására vonatkozó útmutatója.⁸

9. Ne viseljünk maszkot ha nehezen lélegzünk vagy ha légszomjat tapasztalunk

Vannak a lakosságnak bizonyos tagjai, akiknek soha nem szabad maszkot viselniük.

„Két évesnél fiatalabb gyermekek, vagy olyan emberek, akik segítség nélkül nem tudják levenni a maszkot, valamint a légszomjban szenvedők sem viselhetnek arcvédőt”, mondja Dr. Weatherhead.

Mindenki mást kulcsfontosságú emlékeztetni: „Az emberek egyharmadánál vagy felénél soha nem jelentkeznek a koronavírus tünetei, de mégis terjeszthetik másokra. Mindenkire kihathat a COVID-19 általi fertőzés”, mondja Dr. Kesh. Viszont kérdéses esetekben viseljünk maszkot. □

Miután megkaptuk a koronavírus elleni oltást, továbbra is viseljünk maszkot!

¹ CDC: “Considerations for Wearing Masks” („A maszkok viselésének szempontjai”).

² Hopkins Medicine: “Coronavirus (COVID-19): Frequently Asked Questions” („A koronavírus «COVID-19»-el kapcsolatban gyakran feltett kérdések.”).

³ Eredetileg megjelent a *Reader's Digest* honlapján (RD.COM), 2020. október 28-án. A cikk szerzője Karla Walsh író, szerkesztő, és étterem-márkavezető az USA Iowa állambeli Des Moinesban, ahol fitnesztrendekről, wellness-kutatásról, pszichológiáról és egészséges receptekről számol be. Okleveles fitness edző és oktató.

⁴ Jill Weatherhead szakorvos, a Texas állam houstoni Baylor College Orvostudomány felnőtt- és gyermek fertőző betegségek adjunktusa.

⁵ Sandra Kesh, MD, the deputy medical director and infectious disease specialist at Westmed Medical Group (...a Westmed Orvosi Csoport orvosigazgató-helyettese és fertőző betegségekkel foglalkozó szakembere), a New York állami Westchesterben.

⁶ CDC: “COVID-19 Outbreak Associated with Air Conditioning in Restaurant” („COVID-19 járvány a légkondicionálással összefüggésben egy étteremben), Guangzhou, Kína, 2020”.

⁷ CDC: “High SARS-CoV-2 Attack Rate Following Exposure at a Choir Practice (Magas SARS-CoV-2 fertőzési arány egy kóruspróbán résztvevőknél)” – Skagit megye, Washington állam, 2020 március”.

⁸ CDC: “Caring for Someone Sick at Home” („A betegek otthoni gondozása.”).

Tudtad-e hogy a Pfizerrel létrehozott koronavírus elleni vakcina Karikó Katalin tudós nő felfedezésén alapul? A szolnoki születésű biokémikus a BioNTech nevű német oltóanyaggyártó vállalat alelnöke is. Több évtizedes kutatómunkája járul hozzá a COVID-19 elleni oltóanyag kidolgozásához.

Nem mindennapi küzdelmeken ment keresztül a kutatási pályafutása során, évekig mellőzték és nem hittek a munkájában de ő mégis szívósan kitartott és nem adta fel. Büszké lehetünk arra, hogy megint ott van egy magyar tudós az élvonalban aki ezt segítette létrehozni.

Több rövid angol és más nyelvű video róla letölthető a YouTube-ról, többek között az egyik <https://youtu.be/WIBIG7d2HvY> címmel, valamint magyarul „A Karikó”.

IV.

Kilenc viselkedési szabály, amelyet be kell tartanunk az arcmaszk viselésénél¹

Van a COVID-19 elleni arcmaszk viselésére, kezelésére és gondozására helyes és helytelen módszer. Jegyezzük meg magunknak ezeket a követendő utasításokat, és akkor soha nem kockáztatjuk azt, hogy kínos mémmé² váljunk, vagy az ártatlan idegenek életét kockáztassuk.³

„A maszkok viselése legalábbis addig marad, amíg meglesz az oltás és a nyájimmunitás” – mondja Lisa Mirza Grotts, a San Franciscóban élő protokollszakértő. „Maszkot azért viselünk, hogy megvédjük önmagunkat és másokat. Gyakoroljuk az arany szabályt: úgy bánj másokkal, ahogy szeretnéd, hogy veled bánjanak.”

1. Ne menjünk el otthonról maszk nélkül

Hagyjunk néhány maszkot a táskánkban, az autóban, vagy lógjon azon az ajtón, amelyen kilépünk a házból – bárhová megyünk –, és biztosítsuk, hogy mindig legyen maszk kéznél.

2. Az orrunk ne látszódjon ki a maszk alól

Nem elég, ha a maszk csak a szájunkat takarja. „Ennek szorosan tapadnia kell az archoz, és el kell takarnia a szájunkat, az orrunkat és az állunkat” – mondja Grotts. „Ne hagyjuk, hogy az orrunk kilátszódjon alóla.” Ez a tanács arra az időtartamra vonatkozik, ameddig emberek közt tartózkodunk – ne húzzuk le a maszkot, amikor emberekkel beszélünk, telefonon csevegünk, vagy megvakarjuk az arcunkat.

3. Étteremben a maszkot ne tegyük az asztalra

„Általános szabály, hogy étteremben mindig viseljünk maszkot, amíg az asztalhoz megyünk; nem hagyunk kulcsokat vagy telefonokat az asztalon, ez vonatkozik a maszkra is” – mondja Grotts. Amíg el nem indulunk, tegyük zsebre vagy a táskánkba. Amikor befejeztük az evést és az ivást, ne felejtjük el újra feltenni – ez akkor is érvényes, ha a mosdóba

indulunk, és amikor elhagyjuk az éttermet.

4. Ne féljünk a szolgáltatótól maszkot kérni

Valószínűleg olyan helyzetbe is kerülünk, hogy egy szolgáltató – például körömtechnikus vagy felszolgáló – nem visel maszkot, viszont kellene, hogy viseljen. Tehát mint fizető ügyfelek, hogyan tudjuk felhívni a figyelmüket erre? „Ha kényelmetlenül érezzük magunkat, akkor mondhatunk olyasmit, mint például: „Van olyan maszkja, amelyet szívesen viselhetnék ittlétem során? Különösen óvatos akarok lenni” – mondja Myka Meier, a New York-i székhelyű Beaumont Etiquette alapítója. „Ha az illető nemet mond, akkor azt tanácsolom, hogy beszéljünk egy felettesével. Lehet az érveinket udvariasan elmagyarázni, és tisztelettel kérni.”

5. Ne vitatkozzunk a maszk viseléséről

Tegyük fel, hogy én vagyok az, aki nem akar maszkot viselni. „Ha olyan helyen tartózkodom, amelynek szabálya előírja a maszk viselését, kövessük a szabályt vagy válasszunk egy másik helyet” – mondja Meier. „Ha ez nem kötelező, és valaki arra kér, hogy vegyünk fel egy maszkot, ehelyett udvariasan beleegyezhetünk abba, hogy egy bizonyos távolság legyen kettőnk között, így mindketten elégedettek leszünk.”

6. Kövessük a szabályokat

A helyi önkormányzatok kötelezővé tehetik a maszk viselését, de még akkor is, ha a miénk nem teszi kötelezővé, egyes éttermeknek, épületeknek, taxi cégeknek, üzleteknek stb. saját szabályai lehetnek az ügyfelek számára. „Az újabb vita a polgári szabadságjogokról és a maszkokról szól” – mondja Grotts. „Bár megértem a maszkviselés megtagadásának jogát, viszont egy másik személynek nincs joga engem vagy másokat veszélyeztetni. A világ-

járványnak ebben a szakaszában mindenkinek el kell fogadni a maszkviselés szabályát.”

A világjárványnak ebben a szakaszában mindenkinek el kell fogadni a maszkviselés szabályát!

7. A vendégek számára tartsunk kéznél maszkokat tartalékban

Előfordul, hogy az otthonunkba belépő legjobb szándékú vendégünk – a szomszédainktól és az anyóstól kezdve az ezermesterig vagy a vízvezeték-szerelőig – elfelejtik elhozni vagy viselni a maszkot. De emiatt ne utasítsuk el őket. „Ha nincs nálunk, akkor gondoskodjunk erről – valamint az eldobható kesztyűről is –, így nem kell az összes felületet megtisztítani, miután elmentek” – mondja Grotts.

8. Kezeljük a maszkot megfelelően

Ahogy a maszk viselésének is van helyes és helytelen módja, úgy a felhelyezésére és levételére is van helyes és helytelen módszer. A CDC azt javasolja, hogy mossunk kezet, mielőtt az arcmaszkot felvesszük. Amikor eljön az ideje a maszk eltávolításának, az említett intézmény azt javasolja, hogy csak a fülhuroknál vagy az összekötő zsinóránál fog-

juk meg, és úgy tegyük a mosógépbe. Ügyeljünk arra, hogy az eltávolítás során ne érnünk a szemünkhöz, az orrunkhoz, vagy a szájunkhoz, és azonnal mossunk kezet.

9. Győződjünk meg róla, hogy a maszkunk tiszta és jó állapotban legyen

Magától értetődőnek kell lennie, hogy ne viseljünk semmilyen módon szakadt vagy sérült maszkot, mivel így a maszk valószínűleg nem éri el a célját. Egyszeri viselés után alaposan mossuk ki. A CDC szerint betehetjük arcmaszkunkat a szokásos ruhaneműnkkel együtt a mosógépbe, vagy kézzel is kimoshatjuk. Ezután helyezzük közvetlen napfényre, hogy megszáradjon, vagy használhatjuk a szárító legmagasabb hőfokát. Ha az egyszer használatos verziókat választjuk, tanuljuk meg, hogyan kell azokat megfelelő módon megsemmisíteni. Az utóbbira ebben a cikkben nem térünk ki.

Tanuljuk meg, hogyan kell megfelelő módon az arcmaszkokat megsemmisíteni.

Vannak olyan helyzetekre is példák, amikor elhagyhatjuk a maszk viselését. Ezekre itt szintén nem térünk ki. □

¹ A cikk megjelent a *Reader's Digest* internetes kiadásában, „10 Etiquette Rules to Follow Whenever You Wear a Face Mask” címen, 2020. augusztus 18-án. Itt kivonatossan közöljük. A 10. szabály az előző fejezetben már szerepelt, ezért itt kihagytuk. A szerző Jill Schildhouse amerikai (Phoenix, Arizona) díjnyertes író, aki utazással, az egészségüggyel, egészségmegőrző programokkal, személyes pénzügyekkel és az e-kereskedelemmel foglalkozik.

² Az **internetes mém** egy olyan kifejezést vagy fogalmat takar, ami divatszerűen terjed embertől emberig az interneten, azaz felkapott internetes hír, kép, utánzás, másolás. A szócikk részben vagy egészben az *Internet meme* című angol Wikipédia-szócikk ezen változatának fordításán alapul.

³ A *Science Advances*-ben 2020. szeptember 2-án megjelent cikk: Low-cost measurement of facemask efficacy for filtering expelled droplets during speech (Az arcmaszk hatékonyságának alacsony költségű mérése a beszéd közben kibocsátott nyálcseppek kiszűrésére). A *Science Advances* szakértői véleménnyel ellátott, több-tudományágú, nyílt hozzáférésű tudományos folyóirat, amelyet 2015 elején hoztak létre. Kiadója az American Association for the Advancement of Science.

További felvilágosítást kaphatunk erről a folyamatosan változó helyzetről, azaz, hogy az élet hogyan változhat a járványügyi korlátozásokat követően, ha elolvassuk [angolul van] az átfogó koronavírus tájékoztatót: Coronavirus Guide, ami a Google keresőből letölthető.

A CDC megerősíti, hogy a maszkok védik a viselőjét, és felvázolják, melyek a leghatékonyabbak¹

Az epidemiológusok² és más tisztviselők méltatták a frissítést a Twitteren, arra utalva, hogy ez megerősíti azt a régóta támogatott elméletet, miszerint a maszkok viselése egynél több előnyt kínál. Mások reményüket fejezték ki, hogy ez több embert ösztönözhet maszkok viselésére, ezáltal csökkentve a tünetmentes vagy tüneteket megelőző egyénekben a terjedését, akik a *tanulmányok szerint a fertőzés 50 százalékát képezhetik*.

A koronavírus leállítására a CDC az univerzális maszkviselést szorgalmazza, még akkor is, ha vakcina áll rendelkezésre, jelentette ki 2020. december 4-én.

A többrétegű maszkok kulcsfontosságúak – és a műtési maszkok viselése remek választási lehetőség

A CDC megjegyzi, hogy a többrétegű maszkok abban hatékonyak, hogy „blokkolják a kilélegzett légzőszervi részecskék kibocsátását a környezetbe, az általuk hordozott mikroorganizmusokkal együtt”. Az Új-Dél-Wales-i Egyetem kutatói ezt megerősítették a *Thorax*³ 2020. év júliusi számában megjelent tanulmányban, amelyben egészséges emberekről feljegyezték, hogy légúti cseppeket engedtek szabadon LED⁴-es világítási rendszerrel, valamint nagysebességű kamera segítségével.

Az egyéneket lefilmezték, három különálló maszkot viselve: egyrétegű maszkot pamut pólókból és hajkötőkből, kettős rétegű maszkot pamut pólókból varrva, és háromrétegű műtési maszkot. A háromrétegű műtési maszk nyújtotta a legnagyobb védelmet, de a kétrétegű maszk nagyobb védelmet nyújtott a köhögés vagy tüsszögés közben keletkező cseppek ellen, mint az egyrétegű maszk, ami arra készítette a szakértőket, hogy „a házi készítésű szövetmaszkokra vonatkozó irányelvek több réteget írjanak elő.”

Az egynél több rétegű és magas szálszámú ruhamaszkok védelmet nyújtanak

Bár vita folyik arról, hogy a szövetmaszkok védelmet nyújtanak-e vagy sem, a CDC 2020. november első hetében tartott tájékoztatóján jóváhagyta a szövetmaszk használatát, mondván, hogy az arcburkolatok „nemcsak a legtöbb nagy cseppeket blokkolja hatékonyan, hanem a 10 mikronnál kisebb finom cseppek és részecskék (más néven aeroszolok) kilégzését is.” A szervezet megjegyzi, hogy a többrétegű szövetmaszkok különösen hatékonyak, és blokkolják „ezeknek a finom cseppeknek és részecskéknek 50–70 százalékát, és korlátozzák a nem befogottak továbbterjedését”. A CDC hozzátette, mint más szakértők is, hogy a magasabb szálszámú maszkok nagyobb védelmet nyújtanak, mint az alacsony szálszámúak. Két maszk duplán feltéve is hatékony.

A bandánák (háromszögletű kendők) nem ajánlottak

A szakértők szerint az arcburkolat egyik kritikus eleme, hogy a saját légzőcseppjeit korlátozza. A bandana, amely általában alul nyitott, valószínűleg nem képes erre. Ezen felül az arcburkolatok általában olyan anyagból készülnek, amelyek nem képesek nagy cseppeket megakadályozni. Ez az oka annak, hogy a CDC „utolsó lehetőségként” csak akkor ajánlja, ha semmi más nem áll rendelkezésre. □

A legfrissebb koronavírus-hírek és frissítések a <https://news.yahoo.com/coronavirus> webhelyen követhetők.

A maszkok viselése csökkenti a tünetmentes vagy tüneteket megelőző egyénekben a terjedését, akik a tanulmányok szerint a fertőzés 50 százalékát képezhetik.

¹ A szerző Abby Haglage. Megjelent a [yahoo!life](https://www.yahoo.com/life) internetes oldalán, 2020. november 12-én. Kivonatolva közölve.

² Az epidemiológia vagy járványtan az egészséghez kötődő jelenségekkel (betegség, fizikai és kémiai ágensek stb.) és ezek időbeli variációinak mérésével foglalkozik. A járványtan a mikrobiális populációbiológia vagy populációdinamika azon ága, amely a mikrobák szaporodását és terjedését nem a mikrobák abszolút mennyiségében, hanem az általuk megfertőzött egyedek számában méri.

³ A *Thorax* havonta megjelenő szakértőileg véleményezett orvosi folyóirat, amely mind a légúti gyógyszerek, mind a gyermekgyógyászat, az immunológia, a farmakológia, a patológia és a sebészet klinikai és kísérleti kutatási cikkekre összpontosul. Az Egyesült Királyságban adják ki.

⁴ A LED (angolul *Light-Emitting Diode*) fénykibocsátó diódát jelent, ami egy félvezető fényforrás, amely akkor bocsát ki fényt, ha áram megy át rajta. A LED-világító termékek akár 90%-kal hatékonyabban termelnek fényt, mint az izzók.

2020. december 30-án az EuroNews bejelentette két magyar mérnök által kifejlesztett, újonnan kidolgozott, 99,9%-os hatásfokkal rendelkező maszk kidolgozását, amelyet terjesztésre azonnal gyártani lehet.

VI.

Az arcmaszk használatával kapcsolatos észrevétlen hibák¹

A Signs.com maszkcég 1000 ember részvételével készített egy tanulmányt, amelyben azt vizsgálták, hogy milyen gyakran viselnek maszkot, és hogyan használják azokat.

Hiba, ha a maszk levétele előtt és után nem mosunk kezet

Hiba, ha a maszk viselése után nem mosunk arcot

Hiba, ha a maszkot másokkal megosztjuk

Lehet, hogy meglepő, de a felmérésben résztvevők csaknem 25%-a elmondta, hogy osztozott már maszkon másokkal anélkül, hogy a használat előtt kimosta volna.

Hiba, ha újrahasználnjuk az eldobható maszkokat

Jagdish Khubchandani, a New Mexico State University közegészségügyi professzora felhívja a figyelmet arra, hogy ezeket az eldobható maszkokat úgy tervezték és készítették, hogy rövid ideig lehessen őket használni.

„Az eldobható maszkokat egy napig lehet viselni, utána el kell őket dobni, mivel nagyon gyorsan elveszítik a szűrő képességüket, mikroorganizmusokat hordoznak és szennyezettek lesznek.”

Hiba, ha kimossuk az eldobható maszkokat

„Ha vizesek lesznek, vagy nedvesség éri őket, csökken a védőhatásuk. A szálak lebomlásával nem tudnak annyira védeni sem”, mondja Teresa Bartlett.²

Hiba, ha az újrahasználató maszkot nem mossuk napokig, vagy akár hetekig

Míg a CDC javasolja minden használat után az újr felhasználató maszkok mosását, a Signs.com felméréséből kiderült, hogy sok újr felhasználató maszk viselője ezt elmulasztotta. „A mosás azt biztosítja, hogy a maszk higiénikus maradjon, és megtartsa a funkcióját, ill. hatóképességét, ezáltal megakadályozzon bennünket a váládékok terjsztésétől”, magyarázta Gan Eng Cern.³

Hiba, ha a maszkot nem megfelelően tároljuk

Van még egy maszkviseléssel kapcsolatos hiba, amely gyakran észrevétlen marad, figyelmeztetett Chris Xu⁴ immunológus.

„Számít, hogy hol tároljuk a maszkot. Legyen egy olyan biztonságos hely az otthonunkban, ahol távol tudjuk tartani a maszkunkat másoktól, és figyeljünk arra, hogy hogyan tesszük fel a maszkot. Mossuk meg, vagy fertőtlenítsük a kezeinket, és csak a zsinórt érintsük meg. Ugyanez vonatkozik arra is, amikor levesszük a maszkot.”

A CDC azt javasolja, hogy a vizes és piszkos maszkokat egy műanyag zacskóban tároljuk addig, ameddig nem mossuk ki őket. Ez megakadályozza azt, hogy a kezeikről a szemekbe, az orrba és szájba kerüljön a szennyeződés.

A CDC javaslatára a tiszta maszkokat száraz, jól szellőző zacskóban (papírból, vagy szövetből készült) tároljuk, ameddig nem használjuk. □

A vírusjárvánnyal kapcsolatos cikkek elsőbbséget igénylő megjelentetése végett az ebben a számban a közlésre ígért kitüntetettek listái elmaradtak. Ezeket a következő kiadásban közöljük. Ezért és a számnak a késéséért az olvasók szíves megértését kérjük.

¹ A HuffPost megbízásából írta Courtney Leiva. Megjelent a HuffPost internetes oldalán, 2021. január 11-én.

² Teresa Bartlett orvos, a Sedgwick cég vezető orvosi tanácsadója. A Sedgwick cég a munkavállalók kompenzációit kezeli, többek között autó balesettel, anyagi kárral, munkavállalással, családi biztosítással, rövid távú és hosszú távú munkaképtelenséggel összefüggően. Székhelye az USA-beli Memphis, Tennessee.

³ Dr. Gan Eng Cern tanácsadó fül-, orr- és toroksebész Szingapúrban.

⁴ Xu immunológiai doktori fokozattal rendelkezik a St. Louis-i Washington Egyetem Orvostudományi Karától, valamint MBA fokozattal az atlantai Emory Egyetemről. A ThermoGenesis Holdings, Inc. cég elnöke és vezérigazgatója.

VII.

Dr. Harangozó Andrea¹ pulmonológus kiegészítő tanácsai a koronavírus elleni védekezésről és kezeléséről

Az alábbiakban dr. Harangozó Andrea fontos kiegészítő tanácsokat ad a koronavírusról, amelyek az előző cikkekben vagy nem kaptak említést, vagy alátámasztják az ott közölt tudnivalókat és tanácsokat.

Minden csapatnak pulzus-oximétert kellene beszereznie a cserkészek megfigyelésére. Ez egyike a „legfontosabb jeleknek”, amikor a pácienseket a kórházban is kivizsgálják. A pulzus-oximéterek az USA-ban körülbelül 20 dollárba kerülnek, és az FDA (Food and Drug Administration, azaz Élelmiszer- és Gyógyszerügyi Hivatal) engedélyezi az árusításukat. Ezek az Amazon.com-on is kaphatók, ám általában a patikákban is árulják. A kézfertőtlenítőszer használata szintén elengedhetetlen, ha egy tárgyat többen is megérintenek. Ha valaki attól tart, hogy Covid-19-cel megfertőzték, azonnal értesítse orvosát. A tünetek közé tartozik a köhögés, láz, fejfájás, hasmenés, szag- vagy ízlelésvesztés. Kezden el bevenni napi 81 mg aszpirint (ecotrint).

Továbbá:

- Köhögés esetén a páciens a legtöbb időt a hason fekve töltsse;
- Ha erős légszomja van, vagy ha az oxigéntelítettsége 90% alatt van, menjen vagy vitesse magát kórházba;

tettsége 90% alatt van, menjen vagy vitesse magát kórházba;

- Ha oxigéntelítettsége 90% alatt van, vagy az 3-4%-kal csökkent, erről szintén tájékoztassa az orvosát.

A kórházban:

- 5 napig vírusölő gyógyszert, remdesivirt adhatnak a betegnek; és teljes dózisú vérhígítót kell alkalmazniuk, kivéve, ha a vérzés veszélye fennáll;
- 10 napig szteroidokkal kell kezelniük (6 mg decadront naponta, vagy ha cukorbeteg, naponta 3 mg-ot kétszer).
- A beteg mozgassa a bokáját, hogy megakadályozza a lábában a vérrögképződést. Viseljen maszkot, és gyakran mosson kezet, hogy megakadályozza a vírus terjedését. □

• Ha erős légszomjad van, vagy ha az oxigéntelítettséged 90% alatt van, menj vagy vitesd magad kórházba.

• Ha oxigéntelítettséged 90% alatt van, vagy az 3-4%-kal csökkent, erről tájékoztasd az orvosodat is!

VIGYÁZZUNK EGYMÁSRA AZÁLTAL, HOGY VIGYÁZUNK MAGUNKRA!

¹Dr. Harangozó M. Andrea tüdőgyógyász, azaz pulmonológus (aki a tüdő- és a légzőrendszer betegségeit kezeli) East Brunswick, New Jersey-ben, kapcsolatban áll a Robert Wood Johnson Egyetemi Kórházzal és a Szent Péter Egyetemi Kórházzal. Több mint 20 éve dolgozik a szakmájában. A koronavírus-járvány betegeinek kezelésében az élvonalban szolgál. Andrea egykori tagja a New York-i 46. sz. Bánffy Kata leánycserkészcsapatnak.

Még akkor is megfertőződhetünk a vírustól ha megkaptuk a védőoltást, és ezáltal másoknak továbbadhatjuk. Miközben egyre több ember oltatja be magát, az egészségügyi tisztviselők továbbra is arra kérik a lakosságot, hogy viseljenek maszkot a nyilvánosság előtt, gyakorolják a 2 méteres távolságtartást és kerüljék a nagy beltéri összejöveteleket.

Ezek az alapvető magatartások kritikusak maradnak abban, hogy a vírus terjedését megakadályozzuk.

CSERKÉSZKEDÉS AZ IPHONE GENERÁCIÓ (iGEN) KOROSZTÁLYÁVAL

Cél: A valódi világban élő, ott magát jól érző, magát ismerő, gyakorlatias, jó emberi kapcsolatú fiatal nevelni.

Mit tegyünk vezetőként cserkészekkel?

- El kell engedje a telefont. A cserkészfoglalkozás elején le kell adni. Legjobb, ha a szülők jelenlétében gyűjtjük be, hogy ők se küldözgessenek a foglalkozás alatt üzeneteket a gyerekeiknek („na, mikor jöttök már?”).

- Élő személy – egy másik élő személlyel dolgozzon, építsen emberi kapcsolatokat, ne használjunk túl sok technológiát (skype, videó), inkább természetbeni tárgyakat és helyzeteket. Kerüljenek sokszor olyan helyzetbe, amelyben más személyekkel együtt kell elemezni és eldönteni, hogy mit tesznek: órsben vagy párokban keressenek együtt megoldást.

- Élő szolgálat – fizikai munkával szerezzenek örömet: időseknek, kisgyerekeknek, gyerekes szülőknek, vagy a cserkészház körül. Ez addiktív, azaz függőséget okozó; ha jól ment, még több ilyet akarnak elvégezni. Mutas-

suk, hogy megbízunk bennük és számítunk rájuk. Adjunk érdekes, fontos feladatokat.

- Két cserkészösszejövetel ideje között építsünk hidat fizikai feladatokkal – kertápolás, madár-etetés, hőemberépítő verseny, gyűjtsön tárgyakat a következő cserkészösszejövetel egyik témájához stb.

- Ne aludjon a telefonjával egy szobában; ha kell, vigyük vissza a szobájába az ébresztőórát. Legyen este takarodó; még fejezze be amit akart, de utána nincs éjszakai telefon.

- Szokjon le a végtelenített Facebookról¹, ha valami, akkor a Snapchat² rövidebb és nem lesz életcélja a like-ok³ gyűjtése, a helyébe építsük a csapaton belüli megbecsülést. Jelöljön ki magának a nap során közösségi médiára való időszavakat, de gyakorolja, hogy máskor a telefont nem használja.

- Félbeszakítás játék – amikor valamit csinál, beleszólunk és sokszor leállítjuk mással. Ez arra tanítja, hogy minden elküldött üzenet a beérkezéskor a másik ember napi ritmusát szakítja meg.

- Állítsuk le a selfie⁴-zést; helyette adjunk igazi fényképezőgépet a kezébe, és tartsunk fotó tanfolyamot (Lásd a Vezetők Lapja 125-126. számát: A filmkészítési különpróba).

- Építsünk a munkatervbe sok

testmozgást és sportot: ez segít (természetes antidepresszáns) és nő az önbecslése is.

- Erdei vagy más megfigyelésen tanítsuk meg, hogy kell a tényeket ellenőrizni (fact check), és a cserkészpéldákön át tanuljon meg hinni a maga megfigyeléseiben, ne higgyen el mindent másnak.

- Kérjük meg mélyebb anyag elolvasására, és azon elmélkedjen (ne csak emoji⁵-s image, illetve képvilága legyen)

- Ne ijedjen meg, ha valami elsőre nem sikerül: építsen/ek valami nehezett, ami majd csak 3-4 próbálkozás után fog sikerülni. Közben támogassuk a kudarckok után tanáccsal, visszajelzéssel.

- Tudatosan keressük meg az értékeit, legyen önbecslése – mi-ben vagyok jó, hogyan fogom azt fejleszteni, hogyan tudom a csapat hasznára fordítani? Valódi értékhez nem kell a telefon...

Ajánlott olvasmány: Jean Twenge: iGen. Honlap: <http://www.jeantwenge.com/> és

<https://theconversation.com/how-the-smartphone-affected-an-entire-generation-of-kids-82477> □

A fenti cikk dr. Fogarasi Miklós cscst. New York körzeti parancsnok a 2018-ban, egyik intézőbizottsági ülésen tartott előadásának összefoglalója.

¹ A **Facebook** amerikai alapítású közösségi hálózat, amely 2004-ben kezdte meg működését. Eredetileg **Thefacebook**-nak hívták. Az egyik legnagyobb ismeretségi hálózat a világon, és a világ leggyakrabban használt szociális hálózata.

² A **Snapchat** multimédiás üzenetküldő alkalmazás. Egyik legnagyobb előnye, hogy a képek és üzenetek csak rövid ideig elérhetők, majd eltűnnek és elérhetetlenné válnak. Az alkalmazás fejlődése során eljutott a személy-személy fotómegosztástól a Stories, valamint a Discover segítségével a 24 órán át elérhető tartalmakig és a márkák által megosztott rövid, szórakoztató reklámokig. A Snapchat figyelemreméltónak bizonyult mint feltörekvő, új közösségi média platform, mert nagy hangsúlyt fektet a virtuális matricákkal és a bővített valóságos objektumokkal kölcsönhatásban álló felhasználókra. 2017 májusában a Snapchatnek 166 millió napi aktív felhasználója volt.

³ **Like**-ol (*like*, magyarosan *lájk*), az angol nyelvből átvett *tetszik* szó, ami szintén elterjedt a magyar nyelvhasználatban, az ún. „Hunglish” (a magyar és angol nyelvek keveréke) nyelv felé haladva.

⁴ A **szelfi** önfotó, vagyis olyan fénykép, amit készítője önmagáról készít, jellemzően okostelefonnal vagy webkamerával, azután pedig feltölti valamelyik közösségi oldalra. Ebből következik, hogy a szelfi készítőjének a kép publikálásához nem kell engedélyt kérnie. A szó az angol **selfie** szó átvétele. Eredetileg a magyar nyelvben is selfie alakban jelent meg.

⁵ Az **emodzsik** (emoji) weboldalakon és elektronikus üzenetküldésben használt piktogramok és hangulatjelek. A mintegy ezer szabványosított karakter érzelmek, tárgyak, helyek, állatok, időjárási viszonyok stb. színes képi megjelenítését teszi lehetővé a szöveg részeként.

MAGYAR CSERKÉSZ ÉVFORDULÓK 2020-BAN

1920: 100 éve, hogy a Magyar Cserkészszövetséget felvették a londoni Nemzetközi Irodába. Megindult a *Magyar Cserkész*, a „Farkaskölyök” mozgalom. A „Nyugat-Magyarországi Cserkész Szövetség” Gárdaversenye. Első világjamboree, Olympia Stádium, Londonban: ezen magyar cserkészek nem vesznek részt. Megszületik Bodnár Gábor, a Külföldi Magyar Cserkészszövetség vezéregyénisége, valamint Chászár Ede, és id. Jámbor Pál illusztris cserkészvezetők.

1945: 75 éve, hogy nagy számban menekültek Magyarországról a háború és az orosz kommunista megszállás elől. Vége lett a II. világháborúnak, a menekült táborokban megindítják az emigrációs magyar cserkészteket.

1970: 50 éve, hogy megrendezésre került a 4. Központi Jubileumi Nagytábor, Raccoon Creek State Park, Pennsylvania, USA-ban, több mint 1000 cserkész részvételével.

1995: 25 éve, hogy a Szövetség megrendezte a 9. Központi Jubileumi Nagytábort, immár harmadszor a Sík Sándor Cserkészparkban. Ezen már a Kárpát-medence több országából vettek részt magyar cserkészek.

2010: 10 éve volt a magyar cserkészte megalakulásának 100. és a külföldi magyar cserkészte megindításának 65. évfordulóját ünneplő 12. Központi Jubileumi Nagytábor, szintén a Sík

Sándor Cserkészparkban, ezuttal is számos kisebbségi és magyarországi, összesen 12 ország magyar cserkészének részvételével.

Néhány szó az 1. cserkész világjamboreeról

Az első világjamboreet 1920-ban, az első világháború után rendezték meg a londoni Olympia Stádiumban 5000 cserkész részvételével, a cserkészte megalapítója, Robert Baden-Powell kezdeményezésére. A mindenkori találkozó célja, hogy a különböző népek fiai megismerjék egymást és barátságokat kössenek, abban a reményben, hogy ezáltal elkerülhető legyen egy hasonló szörnyű háború. Jamboreeket átlagosan négy évente tartanak.

Illő tudnunk, hogy ezen Magyarország nem vett részt, illetve nem engedték a részvételét a háború vesztes oldalán szereplése miatt. Egyik szemfüles magyar cserkész viszont a 4. cserkészteztörvényre hivatkozva kérelmet nyújtott be az angol rendező szervhez, amely végül igenlő választ adott a részvételre. Viszont a felkészülésre már túl kevés volt az idő, így magyar csapat nem vett részt rajta. □

BARÁTOKRA VAN SZÜKSÉGÜNK...

Jeszzenszky Géza történész: jogosan nevezhetjük
békediktátumnak a versailles-i szerződést

Száz évvel ezelőtt, 1920. június 4-én írták alá a trianoni békediktátumot, amely a történelmi Magyarország területét a kétharmadával csökkentette. Mintegy három és fél millió magyar az ország határain kívül rekedt. A sokak számára azóta is elfogadhatatlan döntés előzménye az volt, hogy Magyarország, amely – még a Monarchia részeként – november 3-án Padovában, majd november 13-án Belgrádban fegyverszünetet kért, elvesztette az első világháborút. Jeszenszky Géza történészt, egyetemi tanárt, volt külügyminisztert arra kértük, segítsen megérteni a múltnak e számunkra tragikus szeletét és a jelen feladatait.

Sokan nevezik Trianont békediktátumnak. Ön szerint jogos ez a kifejezés?

– Igen, jogosan nevezhetjük békediktátumnak a versailles-i békeszerződést, ugyanis 1919-ben nem békekonferenciát rendeztek Párizsban, hanem előzetes békekonferenciát. Ez is volt a hivatalos elnevezés. A győztesek összeültek, és megfogalmazták a veszteseknek átadandó békefeltételeket, a részletes határjavaslatokat is beleértve. Ez ellentétes volt szinte minden ezt megelőző békekonferenciával, amelyen két korábban harcoló fél egyeztetett egymással. Ellentétes volt például a híres 1815-ös bécsi kongresszussal is, amelyből a napóleoni háborúk után váratlanul jól került ki Franciaország, csupán minimális területi veszteségeket elszenvedve. A kérdésére visszatérve: valódi békekonferenciára tehát nem is került sor, hanem előbb meghívták a németeket, aztán a többi vesztes országot, és eléjük tették a békeokmányt, hogy tessék aláírni. Ellenjavaslatokat ugyan lehetett tenni – tettek is bőven –, de azokat szinte mind lesöpörték az asztalról. Magyarország esetében még a legészszérűbb felvetéseket is elutasították, például azt, hogy azokon a területeken, amelyeket el akartak csatolni, tartsanak népszavazást, szigorú ellenőrzés mellett. A ma-

gyar fél az eredményt előre elfogadta volna. Erről azonban hallani sem akartak, hiszen tudták, hogy Magyarország így sokkal kisebb területet veszített volna el. 3,5 millió magyar került az utódállamokhoz. Ők bizonyára más-ként szavaztak volna, sőt még a románok és a szlovákok jelentős része is inkább Magyarországon belül maradt volna. A német–lenygel és az osztrák–délsláv határ egyes részein tartottak népszavazást – német és osztrák sikerrel.

Mit rontott el akkor Magyarországon?

– Nagyon sok mindent. Elrontottuk a kapcsolatunkat a magyarországi kisebbségekkel, amelyek szinte a lakosság felét tették ki. Már 1849-ben felmerült, Teleki László és később, már az emigrációban Kossuth Lajos részéről is, hogy ki kell egyezni a nemzetiségekkel. Többben is kiváló ajánlásokat fogalmaztak meg ezzel kapcsolatban, például Mocsáry Lajos vagy Jászi Oszkár, aki 1910-ben és 1918-ban méltányos javaslatot tett a széles körű nyelvi jogokra vonatkozóan. Sajnos már a magyar országgyűlés által hozott 1868-as nemzetiségi törvényt sem tartottuk be. Nem akarom azt állítani, hogy ha eze-

ket a hibákat nem követjük el, akkor a mai napig fennmaradt volna a történelmi Magyarország az akkori formájában, azokkal a határokkal. De a szétválás később és sokkal méltányosabb módon történt volna meg, nem háborúval, és nem a trianoni határokkal. Persze az is igaz, hogy nem kellett volna belemennünk a háborúba. Magyarországon nagyon sok múlt. Tisza István hosszú ideig ellenezte, de végül a németek meggyőzték, hogy ez az utolsó pillanat, amikor még legyőzhető az antant, így végül elküldtünk Szerbiának egy elfogadhatatlan ultimátumot. Ha ez nem így történik, 1914-ben nincs háború, és szerintem később sem lett volna ilyen jellegű szembenállással világháború.

Az évforduló kapcsán többen revízióról, a határok felülvizsgálatáról beszélnek. Sokak számára ez alaptalan felvetés. Egyáltalán van értelme erről beszélni?

– A két világháború között megvolt a jogi lehetőség és az etnikai alap a magyar határok revíziójára. Azonban tudomásul kell vennünk, hogy az elcsatolt területeken az etnikai viszonyok száz év alatt, elsősorban 1945 óta, radikálisan megváltoztak. Ma már alig több

mint kétmillió a határainkon túl élő magyarok száma. Száz év alatt a városokban – mesterséges módon, betelepítéssel – a magyar többséget román, szlovák, szerb többséggé változtatták. Azokban a városokban, ahol egykor hatalmas magyar többség volt (Kolozsvár, Nagyvárad, Szatmárnémeti, Arad, Rozsnyó) vagy relatív magyar többség (Pozsony, Kassa), ma elenyésző, legfeljebb egyharmad a magyarok aránya. Így ha ma tartanának népszavazást, nem változna a határ.

Sokan remélték, és remélik ma is, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásunk megkönnyíti a határon túli magyarok életét. Az EU segítheti a száz évvel ezelőtti seb gyógyulását?

– Az uniós tagság az egyetlen megoldás. Bár az Európai Unió nem rendelheti el, hogy az úgynevezett utódállamok tisztességesebben bánjanak a magyarokkal, a világ mégis efelé halad. Az EU schengeni egyezménye gyakorlatilag eltörölte a határokat. Reményeink szerint Romániát is mielőbb beveszik ebbe az egyezménybe, aztán majd Szerbiát is, ha belép az EU-ba. Akkor az egykori történelmi határokon belül élő magyarok teljesen szabadon mozoghatnak majd a mai határokon át oda és vissza. Tehát a határ látványos jelei – az útlelvizsgálat, korábban a vízumkötelezettség, a vámvizsgálat, a motozás – mind megszűnnek. Ez azt is jelentené, hogy a gazdasági szálak újra megerősödhetnek, hiszen az elszakított nagyvárosok gazdasági zónája általában Magyarországon maradt. Sokszor elszakították a várost a vidéktől. Gondoljunk itt az utakra, a vasútvonalakra, amelyeket a trianoni határ vágott ketté. A II. világhá-

ború után, a kommunista korszakban még rosszabb lett a helyzet: szinte lehetetlen volt az átkelés a lezárt határokon, még a gazdasági kapcsolatok is minimálisra csökkentek. Visszatérve a kérdés lényegéhez: az EU fizikailag eltörli a határokat, persze jogilag fennmaradnak. Az Európa Tanács pedig, amely alkotmányos, jogi intézmény, olyan konvenciókat fogadott el, amelyek nagymértékben előmozdítanak a magyar nyelvű kisebbség jogait, ha az aláíró államok, így a szomszédaink is, be is tartanák ezeket. Ha barátokat találunk, akik mellénk állnak, eljuthatunk odáig, hogy az EU is jobban odafigyeljen arra, betartják-e ezeket az emberi jogi, kisebbségjogi konvenciókat. Jó volna például, ha ez a pénzügyi támogatások feltétele lenne. Csak ez az esély arra, hogy a szörnyű trianoni tragédia által okozott seb gyógyuljon. A heg ott fog maradni, de a seb begyógyul, ha a határon túlra került magyarok jövőjét garantálják az ottani törvények; ha például használhatják a nemzeti szimbólumokat, a zászlót, a himnuszot, a nyelvüket.

A Székely Nemzeti Tanács a regionalitás erősítése érdekében aláírásokat gyűjtött egy petícióhoz, amely az Európai Unió szabályai szerint nem lett sikeres, ám a szükséges aláírások Magyarországon például összegyűltek...

– Valóban, nemrég zajlott le a nem teljes eredményt hozó aláírásgyűjtés. A Székely Nemzeti Tanács beadványa azt szerette volna elérni, hogy az EU ne csak az országoknak adjon célzott pénzbeli támogatást, hanem a különböző régióknak is. Jogos az a magyar panasz, hogy a magyarlakta vidékekre nagyon kevés jut az uniós támogatásokból, így az

ott élő magyarok joggal érezhetik, hogy diszkrimináció áldozatai. Ezért is volna fontos a regionalizmus erősödése, ami nem csupán a Székelyföldről szól, hanem Európa más régióiról is.

A petícióhoz több országból, lakosság arányosan lett volna szükség megfelelő mennyiségű aláírásra, ami végül nem jött össze. Ki hibázott?

– Sajnos sokfelé nagyon későn kezdtek gyűjteni az aláírásokat. Ott van például a baráti Lengyelország. Litvániában legalább 300 ezer lengyel él. Ausztriában több tízezer a magyar származású, sőt akár a magyar állampolgárok száma, de ott sem volt kampány az aláírásokért. A magyar diplomácia is többet tehetett volna az ügy érdekében. Nagyon helyes, hogy ápoljuk a kapcsolatokat a határon túli magyarokkal, beleértve a Nyugaton élő magyarságot képviselő szervezeteket is. Nekik is megvan a felelősségük az aláírásgyűjtés sikertelenségében. Személyes véleményem – de azt hiszem, sokan osztják –, hogy ha rosszban vagyunk Brüsszellel, az Európai Unióval és számos NATO-tagállammal – például a skandinávokkal –, akkor nem várhatjuk tőlük, hogy szívvel-lélekkel odaálljanak az egyébként teljesen jogos magyar kisebbségi igények mellé. Barátokra van szükségünk, amit semmi sem indokol jobban, mint hogy fontos számunkra a határontúl élő magyarok kisebbségi jogainak teljes körű tiszteletben tartása. Ezt hét szomszédal szemben egyedül nem tudjuk elérni. Ha viszont mellénk állna a fél világ, akkor igenis elérhető volna. □

Bókay László, Új Ember, 2020. május 31.

EMLÉKEZZÜNK – 100 ÉVE SZÜLETETT SZÖVETSÉGÜNK ÉDESAPJA, BODNÁR GÁBOR

(Miskolc, 1920. szept. 9. – Garfield, New Jersey, USA, 1996. dec. 22.)

Fotó: Kogler Géza cst.

Azt, hogy most mi Nyugaton a cserkészzetünk 100. és szövetségünk fennállásának 75. jubileumát ünnepeljük, nagyon nagy mértékben Bodnár Gábornak köszönhetjük. Gáborbá volt 50 éven keresztül a külföldi magyar cserkészzet vezetője, az 1946-os kezdettől egészen haláláig, 1996-ig. Így nemcsak szüleitek, de sok esetben nagyszüleitek is az ő irányítása alatt voltak magyar cserkészek.

Gáborbá szülővárosában, Miskolcon kezdte cserkészéletét, amikor 15 éves volt. Még abban az évben őrsvezető lett, a követ-

kező évben rajvezető. Húszéves korában már cserkészcsapattiszt volt és őrsvezetőképző tanfolyamot vezetett. Két évre rá, 1942-ben, az Országos Cserkész Nagytanács tagja lett. De ekkor Magyarországon már háború volt, és Gáborbát behívták katonának. Minden szabadságát ezt követően is cserkészkedéssel töltötte.

A háború végén Gáborbának katonai egységével együtt menekülnie kellett. Németországba került, több százezer magyar menekülttel együtt. Ők voltak a dipíek, (Displaced Persons, D.P.s). A barakktáborokba került családok sokan együtt egy-egy nagy teremben kaptak elhelyezést, amelyben pokrócból vagy papírból próbáltak maguknak kis „szobákat” elkülöníteni. Mindenüket elvesztették, munkájuk nem volt, nem tudták, mi lesz a jövőjük, visszamehetnek-e hazájukba, vagy tovább kell-e menekülniük. Nagyon nehéz idők voltak, fizikailag és főleg lelkileg.

Ilyen nehéz körülmények közt kezdték a cserkészvezetők – köztük Beodray Feribá és Chászár Edebá – összeszedni a gyerekeket, őrsöket alkotni. Ekkor kapcsolódott be Gáborbá is a munkába. A főcserkész, kisbarnaki

Farkas Ferenc mellett megszervezte a Szövetség központját, és az Ausztriába, Németországba, Franciaországba és más nyugati országokba emigrált magyar cserkészeknek ő lett a vezetőtisztje. Tizenegy fiatal cserkészvezető társával megalapította a „Hontalan Sasok” őrsét. Ő volt az „Apa Sas”. Új csapatokat, kirándulásokat, táborokat szerveztek. Főleg azonban a vezetőképzésre fektették a hangsúlyt, mert tudták, hogy a barakktáborokból előbb-utóbb továbbvándorolnak a családok. Négy év alatt 44 vezetőképző táborot tartottak. Így, amikor 1947-ben megindultak Európából a tömeges emigrálások messzi kontinensekre, a képzett vezetők már tudták, hogyan kezdjenek az új városokban cserkészőrsöket és -csapatokat szervezni.

Gáborbá 1949-ben feleségül vette Jámor Ágnes, vezetőtársainak, Lajosnak és Pálnak húgát. Családjával 1951-ben az Egyesült Államokba vándorolt, és a New Jersey-i Garfieldben telepedett meg. Otthona lett a Szövetség központja. Innen szervezte meg Gáborbá a cserkészkörzeteiket, aztán a kerületeket, a vezetőképző táborokat, először mint a Szövetség vezetőtisztje, majd

1961-től kezdve mint ügyvezető elnök. Egyik fő célja volt a négy világrész magyar cserkészeinek összefogása és a Szövetség egységének megtartása. Ezért állandóan levelezett a világ minden táján élő cserkészekkel (akkor még nem volt e-mail!), rendszeresen látogatta a csapatokat Dél-Amerikában, Ausztráliában és Európában is, nemcsak az észak-amerikai kontinensen. Minden cserkész nevét ismerte, mindenkinek a sorsa érdekelte. De nem csak az volt fontos számára, hogy személyesen ismerje a cserkészeket. Azt akarta, hogy akárhol van is a csapatuk, egyforma próbákat végezzenek, akár őrsi összejövetelel, akár az őrsvezetői vagy a segédtishti táborban vesznek részt. Ezért vezetőtársaival együtt a magyarországi próbákat átírták, modernizálták, de úgy, hogy megmaradjon az alap: a krisztusi tanítás és a magyar kultúra.

Ugyanígy kidolgozták a vezetőképző táborok feladatait, mindig szem előtt tartva, hogy minden világrészen használhasák a csapatok. Gáborbá élete

végéig minden vezetőképző táboron részt vett, ő volt évekig a cserkésztishti tábor parancsnoka. Ugyanakkor az évek során nagyon sok cserkész- és magyarságismereti könyvet írt, sőt évekig szerkesztette a Magyar Cserkész és a Vezetők Lapját is, családja segítségével.

Gáborbá utolsó nagy alkotása a kárpát-medencei cserkészet újjászervezéséhez kapcsolódik. 1988-ban, amikor már nyilvánvaló volt, hogy rendszerváltozás és demokrácia lesz, elment Magyarországra, és meghívott ifjúsági vezetőket Fillmore-ba. Ezután több vezetőképző tábor szervezett Európában, ahova már a Kárpát-medence összes országából jöttek vezetők. Ugyanakkor szövetségünk nevében minden országnak több ezer példány cserkészkönyvet küldött. Ezzel a nagy segítséggel tudott újra elindulni a magyar cserkészet Magyarországon, Romániában, Szlovákiában, Ukrajnában és Szerbiában, ahol a kommunizmus alatt 50 évig tiltva volt a cserkészkedés.

Gáborbának igen gazdag, aktív

élete volt. Valóban a Szövetség motorjaként működött. Rendkívül jó szervező volt, élete végéig a cserkészetünkért dolgozott. Ennek eredményét az első néhány jubileumi táboron láthattuk, ahol négy világrész magyar származású cserkészei táborozhattak együtt, akik ugyanazokat a próbákat teszik le, ugyanazokat a népdalokat éneklük.

De Gáborbá elsősorban valódi nevelő volt. Szerette a gyerekeket, fiatalokat. Tudta, mire van szükségük. Szigorú volt, de ugyanakkor emberi. Megkövetelte a minőséget, és mindig a cserkészek érdekében döntött. Nélküle nem lenne KMCSSZ, sok ezer fiatal és felnőtt magyar, aki azért lett jobb, emberebb és magyarább, mert volt cserkészet, mert volt Bodnár Gábor.

A háború végén, amikor hazájától elbúcsúzott, fogadalmat tett, hogy amíg él, szolgálni fogja a magyarságot minden erejével. Ezt a fogadalmat élete végéig betartotta. □

*Dr. Némethy Kesserű Judit
cscst., szöv. tb. elnök*

A közösség iránti felelősség vállalás:

A mai társadalmak keretein belül a fiatalember lelkileg a legelhagyatottabb: alig kap segítséget egyénisége, világnézete kialakításához, és főként a közösségben való felelősségvállaláshoz. A társadalmak manapság állandó átalakulásban vannak... Az átalakulásnak egyik legfőbb megnyilvánulása, hogy meglazultak a kapcsolatok az egyén és az azt körülvevő közösségek között... Az egyes ember nem érzi, hogy ő a társadalom szerves és értékes része... A cserkészet ezzel a tendenciával fordul szembe. Egyik legfontosabb szerepe, hogy más irányba vezesse a cserkészt a közösségi élet értékei felé. (1981).
Dr. Némethy György cscst., egykori szövetségi elnök

AKI AMERIKÁBAN IS A MAGYAR UTAT JÁRJA – TALÁLKOZÓ A 95 ÉVES MAGYARÓDY SZABOLCS CSERKÉSSZEL

Írta: Berényi Kornélia. Megjelent a Felvidek.ma hírportálon, 2019.11.10-én. Beküldte: Csémi Szilárd (Kismedve) cst., a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség ügyvezető elnöke.

A 95 éves Magyaródy Szabolcs öregcserkész (Fotó: Berényi Kornélia)

A kürti 22. számú Majer István cserkészcsapat mellett működő Kürti Cserkészszülők Klubja meghívására érkezett Magyaródy Szabolcs öregcserkész a felvidéki községbe, cserkészek, cserkészszülők, és civil érdeklődők körébe. A környező falvakban működő csapatokból is érkeztek cserkészek, és jelen volt Csémi Szilárd – Kismedve, az SZMCS (Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség) ügyvezető elnöke is.

A Hamiltonban élő 95 éves cserkészt fia, Tamás kísérte el a meghívás helyszínére. Szabolcs-

bá' minden évben hazalátogat, és a Budapesten töltött idő alatt szívesen tart előadásokat több témakörben, cserkészeknek, civileknek, nemzetről, hazáról, gazdasági és társadalmi problémákról, és a tengerentúli magyarság megőrzésének lehetőségeiről.

Magyaródy Szabolcs a háborút követően a kommunista rezsim elől menekülve hagyta el Magyarországot, nagybátyja internálásának súlyos következményei miatt. Bécsi, skóciai, és angliai tartózkodást követően végül Kanadában állapodott meg, ahol családjával él.

Kezdetben cserkészszülőként, majd öregcserkészként komoly missziót vállalt fel a magyar cserkészközösség körében, melyet Teleki Pál munkatervnek nevezett el.

Mivel fiatal korában tagja volt a Magyar Királyi Külügyi Társaság ifjúsági csoportjának, megtapasztalta, hogy Magyarországnak soha nem volt megfelelő külföldi propagandája. Ebből kifolyólag téves és hamis, rágalmazó irodalom alapján beszéltek a magyarokról és Magyarországról. Ezért a könyvtárak felmérésével kezd-

te a munkát társaival, akikkel összegyűjtve a magyarság számára kedvező könyveket, szétküldték azokat az amerikai médiának és egyetemeknek.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverése után nagy érdeklődés lett a magyar ügyek iránt, akkor több kiadványt újra nyomtattak, és célzott irodalmat adtak ki, új műveket, fordításokat. A későbbiek során már a világháló is segítette a munkájukat. 120 ezer könyvet és CD-t osztottak szét ingyen, köztük az egyetemi könyvtáraknak és a Budapesten működő nagykövetségeknek.

A cserkészlet – melyet cserkészszülőként tapasztalt meg, és a Külföldi Magyar Cserkészszövetség 105. számú Hunyadi Mátyás öregcserkészcsapatának parancsnokaként folytat immár nyugdíjasként több mint három évtizede – egész életét meghatározta. Ma is a Hunyadi Mátyás Öregcserkész Munkaközösség vezetőjeként tart előadásokat Kanadában, Magyarországon és az elszakított országokban egyaránt.

2004-ben Teleki Pál-émlék-érmet kapott, majd 2011-ben Magyar Örökség díjban része-

sült, melyet az angol nyelvű, magyar történelmi vonatkozású honlap, a Corvinus Library alapításával és működtetésével, valamint magyarságszolgálati tevékenységével érdemelt ki.

A kürti előadásnak Sütő Zsolt „Strekov 1075” néven ismert előadása adott otthont. A népes közönség előtt Szabolcsbá’ ismertette életének mérvadó szakaszait, munkásságát, cserkészmunkáját, és beszélt céljairól, a közeljövőben megjelenő könyvről, melyben lejegyezte élete jelentős állomásait. Beszélt arról, miként motiválhatják és segíthetik a cserkészszülők és az öregcserkészek a csapat munkáját.

Bemutatta a kanadai magyar cserkészek munkáját, mely az ottani magyarság túlélésének egyik eszköze. „A cserkészet egy életre szól” – mondta. Majd finom humorából adódóan így folytatta: „Volt cserkész nincs. Aki egyszer

fogadalmat tett, az mindig is cserkész marad, csak éppen nem fizet tagsági díjat.”

Kérdésekre felelve a hallgatóság megtudta tőle, hogy fia és lánya is cserkész, sőt az unokái is, és mindenki anyanyelveként beszéli a magyart. Magyar-kanadai állampolgár, de magyarnak vallja magát. „Magyarnak születtem, anyám magyarnak nevelt” – mondta. Felesége, Rózsika 91 éves, nehéz, de szép és tartalmas éveket tudnak maguk mögött. Még a kutyájuk is magyar, a Morzsa névre hallgató puli. 85 éves korában még csapatparancsnok volt az öregcserkészek táborában, és tíz napon át sátorban aludt.

Arra a kérdésre, hogy mi az egészséges, hosszú élet titka, ezt válaszolta: „Egyetek mindig természetes nyersanyagból készített ételeket! Soha ne hagyjátok abba sem a fizikai, sem a szellemi tevékenységet! És legyenek

céljaitok! Mindig tervezetek és tűzzetek ki magatok elé célokat. Ezeket a dolgokat tehetjük hozzá a négy jól megválasztott nagyszülőtől örökölt génhez. Ám ehhez azért még kell néhány dolog.”

Szabolcsbá’ a „néhány dolog” alatt bizonyára a jó munkát, a tiszta lelkiismeretet, a becsületet, a hűséget, a kötelességteljesítést értette, és mindazt, amivel a tíz cserkész törvény értelmében igyekszik élni mindenki, aki cserkészfogadalmat tett.

A vendéglátók nevében Szendi Erika, a Cserkészszülők Klubjának vezetője, Jávorka Orsolya csapatparancsnok és a jelenlévő cserkészvezetők mondtak köszönetet. Cserkésztapssal és a „Jó munkát!” cserkészköszöntéssel kívántak minden jót, erőt, egészséget, és a munkásságáról szóló könyv mielőbbi megjelenését. Szeretettel és kötetlen beszélgetéssel zárult a találkozó. □

Felhívás!

A **Holló** és a **Hunyadi Mátyás Öregcserkész Munkaközösség** nevében, Magyaródy Szabolcs csct. kérelmére, a következő felhívást intézzük a *Vezetők Lapja* olvasói felé:

Könyvfordítási munkájuk értékes nemzeti célokat szolgál. Szabolcsbá’ ehhez önkéntes munkatársakat keres. Ha csapatodban vagy környékeden van olyan felnőttcserkész vagy inaktív vezető aki ebbe a munkába szeretne bekapcsolódni, jelentkezzen Szabolcsbánál a következő e-mail címen: smcorvinus@gmail.com

Jelenleg hat fordítandó könyvük van, de csak egy és fél fordítójuk. Egyszerű eljárásról van szó, mégpedig un. „gugli” fordításról. Tehát egy-két oldalanként kellene bemásolni a szöveget a Google fordítóba és pillanatok alatt, a jól vagy rosszul lefordított angol szöveget behelyezni a magyar helyébe. A Google jól fordítja az egyszerű szöveget, de a komolyabbat, bonyolultabbat sokszor „derűtséget” okozóan teszi. Aki ráér és kedve is van hozzá, kijavíthatja a szöveget. A végső lektorálásról a csapat majd gondoskodik.

Minden jelentkezőnek tudnak munkát adni a könyvek feldarabolásával. Mivel ez cserkészszolgálat, fizetés nem jár érte, pénzük sincs rá, viszont a *Holló*-ban elismerésként közszemlére teszik a munkálkodók nevét. □

† HAZAMENTEK †

Elhalálozott cserkészvezetőink életét és tevékenységét példamutatásként állítjuk a fiatalabb vezetők elé, hogy emléküket és a magyar sorsban részesült színes életútjukat megőrizték. Az örök világosság fényeskedjék nekik! (A szerk.)

Özv. Ecsedy Árpádné Thierry Judit (később Yudit) cst. (Budapest, 1942. dec. 24. – Camarillo, Kalifornia, USA, 2020. márc. 8.). A II. világháború szüleit, dr. Thierry Ákost és Ilonát, menekülésre készítette. Több évig Németországban éltek, majd az USA-ban, New Brunswick, New Jersey-ben telepedtek le. Yudit még ott szerezte meg az őrvezetői képesítést. A család több év után Los Angeles közelébe költözött. A UCLA-n művészettörténelemből B.A. diplomát szerzett.

Egy családi baráthoz, dr. Fóty Györgyhez ment feleségül. Házasságukból született Ákos, Maya és Árpád. Amikor iskoláskorúak lettek, gyerekeivel együtt bekapcsolódott a Los Angeles-i Szt. István templomnál működő magyar iskolába, és a helyi 8. sz., ill. 49. sz. cserkészcsapatba.

Yudit művészien rajzolt, festett, tervezett. Bábszínházat, bábukat készített a kicsik számára Táborokban értékes, tanító keretmeséket, balladákat tanított be. Főleg a tizenévesekkel volt közeli, lelki kapcsolata. A felnőtt cserkészek is vonzódtak a lélekhez szóló gondolataihoz. Életreszóló barát volt.

Később már a nagyobbakra összpontosítva, vezetőképző hétvégéket, kirándulásokat, „lelki”, jellemnevelési beszélgetéseket rendezett a csapat körében, amelyekbe gyakran

a szülőket is belevonta. Második férjétől, Ecsedy Árpád öregcserkésztől Krisztianna lánya született.

Az 1984-es Kaliforniai Nagytáborban a 8., 49., 17., 43., és 77. sz. csapatok cserkészei részvételével előadták az *István, a Király* rock operát. Egész héten zengett a tábor a „Segítsetek!”, „Mondd, Te kit választanál?”, „Ó jó Uram...” A szülők sírtak, a cserkészek mély, hazaszerető, összetartási nyomot hagytak ez az élmény. Ez volt a legsikeresebb cserkészesemény amit Yudit valaha rendezett. Annyira értékelték ezt az emléket, hogy 25 évre rá Falvy Andrea 49-es st. kezdeményezésére találkozózt hívtak össze a 2009-es Kaliforniai Nagytábor keretében. Ismét Yudit vezetésével, előadták a rock operát. Erről Pigniczky Réka filmrendező, a San Franciscó-iak st.-je, filmet készített. A 25 évvel azelőtti fiatalok lelkesedéséből született az *INKUBÁTOR* c. film is, melyet világszerte a magyar közösségekben levetítettek. A film érzékelteti a kaliforniai magyar cserkészlet fontos szerepét az ebben a korszakban felnövő cserkészek és vezetők életében. Ez Yudit érdeme, kezdeményezése volt. 2001-2002-ben a 49-esek parancsnokaként folytatta értékes, emberszerető munkáját amíg az új nemzedék vállalta a folytatást.

2017-ben kiderült, hogy előrehaladott rákja van. Csak természetes gondozást, gyógymodort fogadott el, imával kért még időt a Teremtőtől. Halálával hihetetlenül sok szeretetet hagyott maga után. □

Tóthné Vározy Mária cst., a 49-es lcs. nyugalmazott parancsnoka

Elek László cst. (Fót, Pest m., 1939. aug. 28 – Fót, 2020. ápr. 6.).

A Budafok Borászati és Szőlészeti Technikumban érettségizett. Kiváló sportoló volt, az újpesti Dózsa egyesületben dzsúdózott, az országos bajnokságon másodikként csak egy, olimpián is részt vett versenyző tudta őt legyőzni.

1974-ben Innsbruckba került, az ottani magyarság közkedvelt vendéglőjében, a Heimgartlban szakácsként dolgozott. Utána a müncheni Pirocska csárda vendégei élvezhették kiváló ételeit. Szíve és baráti köre azonban hamarosan visszacsábította Innsbruckba, ahol végül is nyugdíjazásáig élt. Az Innsbruckban ténykedő egyesületeknek aktív és lelkes tagja, támogatója volt, a Pax Romana őszi találkozóinak évtizedeken keresztül aktív munkatársa.

Az 1978-1983 között működő innsbrucki Fekete István cserkészcsapat Csipkerózsika álmából való felébresztésében segítségére volt dr. Kozma György SJ atyának. Kozma atya elhalálása után az Innsbruckban élő cserkészekkel megalapozta az innsbrucki magyar cserkészlet jövőjét, mely a mai napig is virágzik. A cserkészotthon renoválásában is aktív munkájával vette ki a részét. Az európai kerület nyári táboraiiban évtizedeken keresztül vezette a legendás Laci-konyhát. Ez idő alatt a világ minden részéről több ezer cserkész élvezhette főztjét és min-

dig mosolygós, vidám barátságát. A konyhaszolgálatra mindenki önként és szívesen jelentkezett hozzá.

A később megalapított cserkészpark egyesületének is tagja volt. Majd az Osztrák Cserkészszövetség helyi körzetének hosszú éveken át körzeti parancsnokaként lelkiismeretesen foglalkozott a hozzátartozó csapatokkal. Emellett Innsbruckban is támogatta a magyar ügyet, aktív tagja volt mindvégig az Innbrucker Magyar Egyetemisták és Akadémikusok Szövetségének, valamint a Magyar Diákközpont és Kultúregyesület vezetőségi tagjaként is kivette a részét a munkában.

Nyugdíjazása után még jó ideig kétlaki életet élt Fót és Innsbruck között. Még jó erőben és egészségben élhette meg, hogy eljuthatott az 1000 éves határra és részt vehetett a Csíksomlyó zarándoklaton is. 2018-ban végleg Fótra költözött gyermekeihez és unokáihoz, ahol végülis egy nagyon tartalmas, kötelességtudó, a családjáért, magyarságért és embertársaiért végzett szorgalmas élet után szokása szerint csendesen lelépett, és a vele együtt eltöltött időket, élményeket emlékül ránk hagyva távozott az Örök Hazába. Nem szerette a nagy búcsúzásokat, köszöneteket, hálálkodásokat. Egész életében önként vállalt munkái befejeztével csak úgy elment.

U.i.: Csak az hal meg, akit elfelejtene. Elek Lászlót ez a veszély biztosan nem fenyegeti! □

A 79. sz. Dr. Kozma György SJ vcs. és az ausztriai körzet nevében Csernay Roberta cst., körzeti pk., Schenk Annyka cst., cspk., és Wolszky Kázmér fncs.

Haskell, Robert (1946-2020), a Sík Sándor Cserkészpark gondnoka. Aki járt már a Fillmore-i Sík Sándor Cserkészparkban, esetleg találkozott annak amerikai gondnokával, Bob Haskell-al. Láttuk, ahogy tragacs autójával megjelent egy vízcsövet megszerelni, vagy esetleg láttuk lakóhelyét, amely enyhén mondva körbe volt véve néhány lerobbant fűnyíróval és rozsdás autóval.

„Bob”, Bradford, Pennsylvániában, 17-gyerekes, nagyon szegény családban született. Fiatal korában az állam gyámszülőt nevezett ki a gondozására, a Haskell nevet nevelőapjától kapta. Egész életében tartotta a kapcsolatot szüleivel és nevelőszüleivel is.

A középiskola befejeztével egy évig dolgozott gyümölcs szüretelés-sel, ezután fatelepen, házépítéssel, majd elment katonának. 1967-től másfél évet szakácsként szolgált Vietnámban. Helikopterrel szállították ki a vacsorákat a harcoló katonának. „Agent Orange” növényirtószer is hullott rá. Hazajötté után még négy évet tartalékosként szolgált, majd Short Tract-en telepedett le.

Bob a község alkalmazásában útkarbantartással foglalkozott, és 1982-től lett a cserkészpark gondnoka. Bár saját gyermeke nem volt, nagyon szerette a gyerekeket. A kiscserkész mintatáboroknál mindig barátságosan közeledett hozzájuk, megértette érzésvilágukat. Ismerte és szerette a természetet és az állatvilágot, lakókocsija köré gyümölcsfákat ültetett, sőt, konyhakertje is volt.

Mi, akik általában nagyvárosból érkeztünk és csak korlátozott időnk volt egy akadályversenyre, vezetőképző táborra, regőstáborra, vagy iskolatáborra készülni, gyakran időhiányban szenvedtünk. Ezzel szemben Bob-ot sosem láttuk sietni, mindig nyugodtan és lassan intézte a dolgokat, ami bennünket felidegesített. „Well...” kezdte el mindig meggondolt válaszát sietős kérdéseinkre. De idővel rájöttünk, hogy a falusi élet lassabb tempójának is van előnye, nem kell mindig városiasan sietni. Még akkor is, ha éjjel dolgozott, mindig időben fejezte be kötelessé-

geit. A táborhely időben kinyílt (volt amikor csak éppen hogy...).

Sok mindent tanultunk tőle, például hogy kell műanyag szemetes zsákkal faépület faláról méhkest eltávolítani és az erdőben kiengedni, dolgokat karbantartani. Tudása és kedvessége dicséretre méltó volt. Amerikai születésű létére megszerette és értékelte a magyar cserkészte-

Tisztelettel emlékeztünk meg róla és helyeztük hamvait örök nyugalomra a Sík Sándor Cserkészparkban. Egyszerű, csendes, jószívű, türelmes, és segítőkész ember volt. □

Dr. Szentkirályi Endre cscst. és Pigniczky Eszti cscst., Cleveland, Ohio, USA

Pelikán Sándor cst. (Budapest, 1931. márc. 29. – Montreal, 2020. máj. 5.). Édesapja id. Pelikán Sándor lakatosként, édesanyja, Mária, pedig varrónőként kereste kenyerüket. Sándor Pesten a VI. ker. Terézvárosi Templomban lett elsőáldozó és ministráns. Egyedüli gyermekként cseperedett fel, szigorú, de szerető szülei nevelése alatt, akik beiratták farkaskölyökként a Templom plébániájához tartozó 427. sz. IV. Béla király cserkészcsapatba. Nagyon szeretett oda járni, a sok gyermek között jól érezte magát.

Miután cserkesszé avatták, a vízi-cserkész rajnál töltötte cserkészéveit egészen 1948-ig, a mozgalom beszüntetéséig. Érdekes részlet, hogy ugyanabba a csapatba tartozott Glaser János is, akivel összebarátkozott. A II. világháború felborította mindenki életét; többször kellett költözni, nem lehetett iskolába járni, nem volt elég élelem. A kommunizmus beálltával még rosszabbra fordult az egész család sorsa. Tengődtek. 20

éves korában Sándor megkapta a katonai behívólevelét, de nem akart katonának beállni. Sokszor elmesélte, hogy 1951-ben egyik szombat este, édesanyja rémülten szólt neki, hogy „Fiam, itt a rendőr érte!” Úgy látszik nagyon becsületes arca lehetett Sándornak, mert megkérte a rendőrt, hogy engedjék barátaitól elköszönni, és utána bemegy a parancsnokságra. Így lett. A hadseregben a százados gépkocsivezetőnek ajánlotta. Két éves debreceni szolgálat után boldogan leszerelt, és Pesten villamosmérő műszerészinasként kapott munkát. Esti tagozaton befejezte a 4 éves kereskedelmi tanfolyamot.

Ekkor kitört 1956-ban a forradalom. Legjobb barátjával kimenekültek az országból. Franciaországban töltöttek hat hónapot mielőtt Sándor megkapta az engedélyt Kanada felé; 1957-ben Québec városba érkezett. Később Montrealban, saját szakmájában helyezkedett el, ahol elektronikus precíz műszereket készített és javított. Ugyanebben az évben a montreali utcákat járva, egy kirakatban meglátott egy magyar újsághírdetést, és az egyik képen ott mosolyog Glaser János, magyar cserkészekkel körülvéve. Könnyű volt a magyar plébánián találkozni egymással, és Sándor is belépett a már működő 23. sz. Szent László cserkészcsapatba.

1965 nyarán Hajdusik József OSM plébános és Dukay Sándorné (Romola) montreali parancsnok felkérte Sándort, hogy vezessen le egy kéthetes nyári cserkész-tábor: „A Szövetségtől az engedélyt megkapod a 'közös' fiú-leány tábor levezetésére!” – Sándor vakarja a

fejét és másnapra megérkezett a felelet: „Elfogadom, de feltételekkel. Legyen mellettem egész végig egy pap, egy szakácsnő, a lányokhoz egy segédtsízt vagy tisztt, és az 1964-es vezetőképző táboron végzett őrsvezetők.” Minden elintéződött. Fantasztikus két hét zajlott le a Morin Heights-i vadonban, a tó parton. Kb. 50-en voltunk, akkor még mobil telefon, világháló nélkül! A táborzárás után beérkeztünk Montrealba, ahol az ideges szülők meglepődve látták, hogy mindenki jókedvvel, énekelve ült a buszon; nem volt kiabálás, nem volt rendetlenség.

Ekkor kezdődött el egy másik éra. Hajdusik atya gratulált Sándornak, és egyben megkérdezte, hogy elvállalná-e a csapatparancsnokságot. A gyerekek visszatartott lélegzettel figyelték... Sándor megígérte, hogy öt évig elvállalja és mindent elkövet a két csapat érdekében. Ekkor Hajdusik atya levette a cserkészingje gallérjáról a saját pici arany cserkészliomját, amit csak úgy magának csináltatott, és feltűzte a meglepetéstől megbénult Sándor ingjére. Itt született meg az a montreali hagyomány, amit Sándor folytatott éveken keresztül, saját zsebéből fedezve az aranyjelvényeket. Ezeket olyan montreali cserkeszkek érdemlik ki, akik vagy a vezetőképző táborban első helyezettek lettek, vagy valami igen köszönetreméltó cselekedettel kitartóan hosszabb ideig szolgálják a montreali cserkészcsapatokat.

1966. október 22-én két cserkész-vezető összeházasodott: Pelikán Sándor cst. és Vermes Anna Mária st. Hajdusik atya eskette őket össze. Attól kezdve közösen, kéz a kézben,

éjjelük és nappaluk a cserkészlet körül forgott. Évi nagytáborok, vezetőképzések, ünnepélyek, jubileumi rendezvények, avatások, felejtethetetlen cserkészbálok követték egymást. A csapatok összlétszáma felszökött kb. 150 főre. A kemény munkának meglett az eredménye, a fillmore-i vk. táborokból több nagyszerű eredmény jött létre. A montreali magyar közösség szeme fénye az ifjúság lett.

Öt év leteltével, 1970-ben karácsonykor Sándor és Anikó elbúcsúztak a könnyesszemű cserkeszektől. „Ez nem a vég, ez csak egy viszontlátás”, mondta Sándor, „átadjuk a parancsnokságot, és Ti tovább cserkésztek, és barátoktok. Segíteni fogunk továbbra is...”

Sokáig segített még Sándor a csapatok mukájában. Nagyobb rendezvényeket, az 50. és a 60. jubileumi vacsorákat, „öregcserkész” találkozókat szervezett és rendezett. A munka oroszlánrészét mindig készségesen vállalta, most már családjával együtt. Gondoskodott, hogy Anikó leánya és unokái is beszéljék e csodálatos magyar nyelvet; mindannyian cserkészvezetők is lettek.

Sándort már elég régen a Parkinson kór legyengítette, és sajnos a mostani világiárvány fertőzése vitte magával. Szeretettel gondolkunk vissza rá, aki híven élte élete kedvenc, Mécs László verséből fakadó idézetét: „Vadócba rózsat oltok, hogy szebb legyen a Föld”.

És ő ezt tette! Nyugodjál békében kedvesem! Jó munkát, jó munkát, jó éjszakát! □

*Pelikán Sándorné Vermes Anikó
cst., Montreal.*

A Vezetők Lapja terjesztői

Központi elosztó: Bodnár Ágnes cstst.; **Amerikai Egyesült Államok** – Boston: Gyurcsán Ferenc cst.; Buffalo: dr. Forgáchné Katalin cstst.; Chicago: Stétz Andrea st.; Cleveland: Szentkirályi Júlia st.; Florida: III. Apáthy László cst.; Garfield: Bodnár Ágnes cstst.; Los Angeles: Tóth Attila cstst.; New York: Jankura Krisztina cstst.; New Brunswick: dr. Horváth István cst.; San Francisco: Tóthné Kollár Katalin cstst.; Washington: Kölüsné Paulovits Judit cst.; Magyar Tanya/Pennsylvania: dr. Lengyel Emília cst.; Seattle, Washington: Orbán Csaba cst.; Wallingford, Connecticut: Gál András cst.; **Ausztrália** – Kovácssy Marianne cstst.; **Dél-Amerika** – Argentína: Lomniczy Mátyás cstst.; Brazília: Dénes Gusztáv cst.; Venezuela: Udvarosné Szabadics Zsuzsa cst.; **Európa** – Ausztria: Csernay Roberta cst.; Németország és Európa többi országa: dr. Grynaeus Péter cstst.; Svájc: Pilinszky Katalin cstst.; Venezuelai visszahonosultak: Kertész Zsuzsanna; **Kanada** – Calgary: Pintér János cstst.; Hamilton: Jankuráné Hajdu-Németh Ágnes cstst.; Montréal: Pelikánné Vermes Anikó cst.; Ottawa: Ács Szandra cst.; Toronto: Kontra Tamás cstst.; Kanada többi városa: Pintér János cstst.; **Magyarország és a Kárpát-medence többi országa:** Fischer Viktor cstst.; **Alakuló csapatok:** Marshall Tamás cstst.

Tartalomjegyzék

Fedőlap: A Calgary-i csapatok 50. évfordulója (kép).....	1
Közérdekű hírek: Jubileumi tábor-2020; Cserkészegységek programjai; a Magyar Cserkészszövetségek Fórumának évkönyve; a Fórum új vezetősége; Bartók Béla hangverseny; a <i>Vezetők Lapja</i> Támogató Köre; Szövetségi tagdíjak.....	2
Maggie Fox: Fontos tudnivalók a koronavírusról: I. A Járvány megelőzési és Járványvédelmi Központ (CDC) legfrissebb információja szerint a koronavírus esetek többségét tünetek nélküli emberek terjesztik.....	3
Allie Hogan: II. Szinte minden COVID fertőzés az alábbi öt helyen történik.....	5
Karla Walsh: III. Hat alkalommal szükséges az arcmaszk viselése, hárommal nem.....	6
Jill Schildhouse: IV. Kilenc viselkedési szabály, amelyet be kell tartanunk az arcmaszk viselésénél.....	8
Abby Haglage: V. A CDC megerősíti, hogy a maszkok védik a viselőjét, és felvázolják, melyek a leghatékonyabbak.....	10
Courtney Leiva: VI. Az arcmaszk használatával kapcsolatos észrevétlen hibák.....	11
Harangozó Andrea: VII. Dr. Harangozó Andrea pulmonológus kiegészítő tanácsai a koronavírus elleni védekezésről és kezeléséről.....	12
Fogarasi Miklós: Cserkészkedés az iPhone generáció (iGen) korosztályával.....	13
Magyar cserkész évfordulók 2020-ban.....	14
Jeszenszky Géza: Barátokra van szükségünk.....	15
Némethy K. Judit: Emlékezzünk – 100 éve született Szövetségünk Édesapja, Bodnár Gábor.....	17
Berényi Kornélia: Aki Amerikában is a magyar utat járja – találkozó a 95 éves Magyaródy Szabolcs cserkessel.....	19
Felhívás a Hunyadi Mátyás Öregcserkész Munkaközösség nevében.....	20
Hazamentek: Özv. Ecsedy Árpádné Thiery Yudit; Elek László; Haskell, Robert; Pelikán Sándor.....	21
A <i>Vezetők Lapja</i> terjesztői.....	23
Tartalomjegyzék.....	24

Vezetők Lapja

67. évf. * 127. sz. * 2020 ősz

Külföldi magyar cserkészvezetők, felnőttcserkészek és cserkészszülők lapja.

Megjelenik évente kétszer. A lap elektronikus formában a KMCSSZ honlapjáról is letölthető, a sajtó leágazásról.

Lapzártá: február 15 és szeptember 15.

Kiadja a Külföldi Magyar Cserkészszövetség

2850 Route 23 North, Newfoundland, NJ 07435, U.S.A.

Telefon: 973-874-0384. Honlap: www.kmcssz.org. Cserkészbolt: cserkeszbolt@yahoo.com

Szerkesztőbizottság

Főszerkesztő: Fischer Viktor cscst. (Wantagh, New York, USA). **Társszerkesztő:** Lendvai-Lintner Imre cscst. (Morris Plains, New Jersey, USA). **Munkatársak:** Cseh Gábor Anna cst. (Newtown, Connecticut, USA), Csermely Péter cst. (Toronto, Ontario, Kanada), Erdei Anna cst. (Boston, Massachusetts, USA), Farkas Tamás cst. (Budapest), dr. Fogarasi Miklós cscst., (Middletown, Connecticut, USA), ifj. Horváth Mihály cscst. (Cleveland, Ohio, USA), Kovács Éva fncs. (Princeton, New Jersey, USA), Márer Koppány Mária (Forest Hills, New York/Pécs), dr. Némethy Kesserű Judit cscst. (New York, New York, USA), Thurner Klára cscst. (Cleveland, Ohio, USA), Tisóczki Petra (Budapest), Tóthné Kollár Katalin cscst. (San Francisco, Kalifornia, USA). Vince Ágnes cst. (Edison, New Jersey, USA). **Tördelőszerkesztő:** ifj. Szöcs László (Szeged).

A beküldött cikkeket, híreket, leveleket szükség szerint szerkesztve adjuk közre. Cikkeket, hozzászólásokat, véleményeket, ötleteket kérjük az alábbi címre küldeni: vezlap@yahoo.com. Előző számok a KMCSSZ honlapján találhatók, a Sajtó leágazásról: kmcssz.org

Előfizetés egy évre US\$10.00. Előfizetéseket a Külföldi Magyar Cserkészszövetség fent megadott címére kérjük beküldeni. Tagdíjat fizető cserkészvezetők és felnőttcserkészek a lapot ingyen kapják, amennyiben igénylik. A lap fenntartása érdekében adományokat köszönettel veszünk. A Vezetők Lapja Támogató Kör részére céladományokat a vezlap@yahoo.com címen keresztül kérjük intézni.

Vezetők Lapja (Leaders' Magazine)

Magazine for Hungarian Scout leaders

Published by the Hungarian Scout Association in Exteris, Inc., a non-profit organization